

U ime Allaha, Sveopćeg dobročinitelja, Milostivog

ZLATOVEZ

L O T O S - Bilten - Newsletter
No 20

Zenica 2017

Izdavač:

Udruženje L O T O S Zenica, Zaštita mentalnog zdravlja

e-mail: lotos@bih.net.ba

www.lotos-mentalnozdravlje.com

facebook: Lotos- Zaštita mentalnog zdravlja

instagram: [lotos.mentalno.zdravlje/](https://www.instagram.com/lotos.mentalno.zdravlje/)

Za izdavača: Emina Hadžihalilović

Izbor tekstova i redakcija:

prim. dr. mr. sci. Aiša Smailbegović

Predsjednica Skupštine Udruženja L o t o s

Ivana Vasić, dipl.pravnica

volonterka

Tehnička priprema i prevod na engleski jezik:

Enes Hadžihalilović

Štampa: Eurocopy Zenica

e-mail: euroccopy@yahoo.com

euroccopy@gmail.com

Bilten se publikuje jedanput godišnje

Uvod

I

Razvojno savjetovalište (savjetovalište za djecu i roditelje).

“WHO, UNICEF i druge međunarodne organizacije su objavile da danas poremećaji razvoja zauzimaju sve značajnije mjesto u savremenom morbiditetu i mortalitetu djece i omladine i da endogenetski i psihosocijalni morbogeni faktori u razvojnoj patologiji sve više imaju prevagu nad klasičnim patološkim stanjima izazvanim mikroorganizmima i nutritivnim poremećajima.

Pošto ova kompleksna problematika prevazilazi stručna znanja i mogućnosti jednog eksperta zahtijeva se timski rad (pedijatar, psiholog, defektolog, socijalni radnik i drugi), tj. u većini zemalja se formira r a z v o j n o savjetovalište, služba multidisciplinarnog karaktera koja preuzima različite dijagnostičke i podsticajno stimulativne mjere i stvara povoljnije socijalne uslove, odnosno doprinosi psihološkoj ekologiji kako se danas govorи u stručnoj literaturi.”

Organizovanje razvojnih savjetovališta u Zenici još uvijek nailazi na nerazumjevanje i otpore u javnim ustanovama, stoga Udruženje Lotos svojim aktivnostima velikim dijelom popunjava prazninu koja postoji u javnom prostoru. Udruženje Lotos na jednom mjestu daje podršku i roditeljima i djeci, tj. radi prvenstveno na osnaživanju majki pa zatim i očeva da uoče i prevaziđu razvojne probleme i da prihvate i vole svoje dijete. Značajno je da dolaskom u Lotos, porodice se ne stigmatiziraju u svojoj sredini (nema onog – lud je, ide psihijatru, “ćorav” je i sl.) a smanjuje se i korištenje magijskih procedura u liječenju djeteta.

U stručnom timu Lotosa sudjeluju ljekar usmjerjen na bihevioralnu pedijatriju tj. medicinsku disciplinu koja je interdisciplinarna a bavi se problemima rasta, ponašanja i učenja, logoped, psiholog, volonteri raznih profesija i paraprofesionalci. Udruženje Lotos već godinama uspješno provodi aktivnosti u dijagnostičkom i terapijskom pristupu koje su poznate po tome što se strogo stručni tretman provodi kroz play terapiju, tj. terapijsku igru a dopunjuje se slobodnim programom koji uključuje okupacionu terapiju, ekološke radionice u prirodi, posjete pozorištu, kinu i radionice za roditelje i pedagoške radnike.

Prim.dr.mr.sci. Aiša Smailbegović Hadžihalilović,
Specijalista za dječije bolesti,
Magistar pedagoških nauka.

II

Dvadeset biltena, brdo dokumentacije i sjećanja koja polako bijede. Kad čovjek pogleda sve ove billtene upita se odakle mu energija da sve to vodi i da sve preživljava. U Lotosu smo imali probleme sa prostorom, sa poplavama i sa krađama, u radnom prostoru, sa novcem ali smo nekako svi uvijek išli naprijed. Sada smo na kraju 2017.godine.Započeli smo u proljeće i ljetu 1992. godine. Tada smo brali verem, nanu, kunicu za bolničku kuhinju. Ljeto 1993... Blokada, sirene, podrumi...

Djeca bez nogu, djeca bez ruku. 15. augusta u Zenicu dolazi Čatovic Hajrulin, Brčak i njemu posvećujemo prvi projekat "Petar Pan". Uz njega je i Polić Rijad i dr. Pridružuju se kasnije ranjena djeca iz Bugojna ,Tešnja, Gornjeg Vakufa,Mostara i vrijedna voditeljka Jasmina Mustafić.Jasmina Spahić radi konkretno sa ranjenom djecom u stacionaru.

Jasmina Mustafić sa svojim roditeljima i drugaricama počinje pripremati male , ali tople programe koji traju kroz cijeli rat, bez obzira na nedostatak struje, sirene i neimaštinu. Počeli smo raditi i u dvorštu i svirati na gitari,bez obzira na idiote koji su kršili sve napisane konvencije o pravima djeteta na sretno djetinjstvo.

Mladost naše djece koja su se okupila je nosila energiju, igru,zanos djetinjstva a čitav niz pojedinaca i organizacija je svojim malim ali pedagoški značajnim donacijama doprinosio realizaciji naših projekata.

Dragi prijatelji, za vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu pomagali smo ranjenicima,mentalno hendikepiranima, prognanicima, zdravoj djeci. Radili smo u ime Dobroga koji je jače od ZLA.

1996. godine smo već bili u registru NVO-a i proslavljavajući 4 godine rada smo naveli: "Želim da sva preživjela djeca, naši saradnici i prijatelji nastave raditi u miru na ideji DOBROGA, i za Dobro POKLANJAJU svoje znanje,svoje vrijeme i svoju ljubav. Dobro će uvijek biti nagrađeno i neka Vam ta misao bude ideja vodilja u daljem životu.

Čovjek ne može živjeti sam, ako podjelite i svoju tugu i svoju radost lakše će i ljepše Vam biti ČOVJEK. U ovom ratu je ubijeno 16.854 djece,ranjeno 34.714 a trajan inaktiv postalo je 1893 djece. Još uvijek se ne zna koliko je djece ostalo bez kućnog ognjišta ili roditelja. Svi imate velike moralne poruke iz ovih znanja."

Poslije rata smo razvili naše projekte koji doprinose mentalnom zdravlju pojedinaca i društva ali o tome se može čitati u našim dosadašnjim biltenima. Mnogi ljudi se pitaju kako ovi iz Lotosa mogu opstati tako dugo a odgovorit ćemo im sa nekoliko misli Anice Kos Mikus iz Ljubljane. Ona ih uobičjava u slijedeći tekst:

"Dobrovoljni rad , filantropske aktivnosti nevladinog ,neprofitnog sektora,pojave su kroz koje civilno društvo daje svoj doprinos poboljšanju kvaliteta života,ostvaruje svoje ideje i postaje sukreator svoje socijalne i prirodne sredine. U savremenom svijetu prirodne mreže solidarnosti kao i izvori spontane uzajamne pomoći za ljudi u krizi. Danas dolazi do nove socijane pojave,organizovanog dobvoljnog rada koji postaje izvor i sredstvo smanjivanja socijalnih problema, zatim poboljšanja kvaliteta života ljudi u grupama , u zajednici u državi.

Organizovani dobvoljni rad je socijalna tvorevina u kojem ljudi dobre volje , a na osnovu slobodne odluke, djeluju besplatno u korist čovjeka, grupe ili šire zajednice. Danas organizovani dobvoljni rad ne znači samo neposrednu pomoć čovjeku ili grupi u nevolji, on uključuje i civilnu inicijativu, zastupanje i socijalnu akciju."

Nada Mašić pišući "kosmičke šifre" (bilten broj 10) je podvukla: " Čovjekova svrha je duhovni razvoj, viša svjesnost, dobrota, mir, spoznaja da postoji UNIVERZALNA SVIJEST, da se ništa u ovoj učionici ne događa slučajno, da je sve uređeno za lekciju do koje smo upravo stigli. "

Lotos radi sa 500 djece godišnje. Da nije društvenih predrasuda od strane roditelja, nastavnika i drugih bilo bi ih i više.

Volonteri Lotosa imaju viši nivo tolerancije, altruizma i motivacije za pomoć čovjeku od prosječnih ljudi. Uz stručno znanje i permanentnu edukaciju to su osobine koje ih krase i koje omogućuju da LOTOS opstaje vec 20 godina uprkos objektivnih problema kao što su pitanje radnog prostora , plaćanje kirije, materijala za aktivnosti i dr.

Lotos ima ugled i afirmaciju u lokalnoj zajednici i međunarodnim organizacijama sa kojima ima kontakte. Volonteri Lotosa su doživjeli sazrijevanje kroz dijeljenje iskustva sa drugim- uvjerili su se da nisu sami u svojim aktivnostima da slično rade i drugi ljudi u drugim gradovima i da slične predrasude okružuju i druge.

Naši volonteri su jači i mogu ići naprijed i ostati vjerni svojim moralnim načelima. Saznanjem da se svaka pozitivna aktivnost vraća na neki način kao i da se zlo naneseno drugima vrati, lotosovci idu naprijed sa porukom – DOBRO SE DOBRIM VRAĆA!

Svim našim korisnicima, volonterima, prijateljima i saradnicima svako dobro želi prim.dr. Aiša Smailbegović Hadžihalilović,

Predsjednica Skupštine i osnivačica udruženja Lotos – zaštita mentalnog zdravlja

LOTOS

Zaštita mentalnog zdravlja; Protection de santé mentale;
Mental Health Protection

LOTOS Association was established in 1992, and has been registered on the 23rd of August 1995.

Its area of interests are:

- protection of mental health of children, youth, adolescents
- democratization, promotion and protection of human rights especially of marginalized social categories
- development of civil society
- networking

The Mission of LOTOS is to provide a safe space for the marginalized social categories,
and to work

- with talented children
- with children with development challenges and their parents and families
- with marginalized social categories
- on the development of the civil society and voluntary sector in our society
- on peace, human rights and tolerance building in our society.

"Lotos" is a volunteer association of citizens, whose aim is to contribute to the human welfare
in general. The association was registered in Zenica. It acts as a non party, multicultural community.

It contributes to mental health protection of heavily wounded persons, paraplegics, refugees, mental handicapped, as well as healthy children and adults.

LOTOS activities are carried out through the following:

- counselling office for mental health
- research project
- recreational projects
- diagnostic-therapeutic projects
- educational programs for professionals and non professionals
- joint projects with local, republic and international organisations who run the same programs
- translations, printing and distribution of the literature related to the field of mental health

Lotos cares multi culture, it reduces sadness within the family and raises self-respecting and

self-confidence at children and adults to a higher level.

Our volunteers bring peace in soil and hope in future.

LOTOS

Zaštita mentalnog zdravlja; Protection de sante mental;
Mental Health Protection

Udruženje je počelo raditi 1992 g., a registrovano je 23.08.1995. godine, pod reg. brojem R-II-90/95 sa svojstvom pravne osobe. Preregistracija je izvršena 11.12.1997. godine pod brojem 08-72-138/97 kod Ministarstva pravde ZE-DO kantona. Udruženje "Lotos" je osnovala grupa entuzijasta u toku rata. Sa novim Zakonom o udruženjima i fondacijama je usklađeno 03. februara 2010. godine uz stari broj 06-05-138-1/97.

Prioritetni sektori:

- zaštita mentalnog zdravlja
- demokratizacija i primjena ljudskih prava i sloboda
- civilno društvo
- umrežavanje

Misija organizacije:

- rad sa talentovanom djecom
- edukacija
- zaštita okoline
- integracija mentalno hendikepirane djece i omladine
- međusobna podrška porodicama sa invalidnim članovima
- razvoj dobrovoljnog sektora
- izgradnja tolerancije u lokalnoj zajednici

Struktura organizacije:

Organizacija ima skupštinu, upravni odbor, izvršnog direktora i administrativno-finansijskog asistenta.

Organizacija izdaje godišnji bilten.

Račun BAM:1610550003290078 kod Raiffeisen banke dd BiH filijala Zenica
Nosioc računa (naziv računa) Udruženje Lotos

Lotos

Lotosov cvet simbolizuje duhovnost, večni život i savršenstvo. Kako je koren lotosa u zemlji, njegova stabljika u vodi, list u vazduhu, a cvet okrenut ka suncu, smatra se da objedinjuje sve elemente i predstavlja metaforu učenja, odnosno puta koji čovek mora preći ne bi li dosegao svoj maksimum.

Afirmacija

Koristim sve svoje resurse i potencijale i živim ispunjeno.

PREDGOVOR

Dragi čitaoci ove publikacije, ja sam Damir Čampara, volonter u Lotosu već 7 godina. Želim Vam reći i pojasniti šta se radi u Lotosu.

U Lotosu radimo na dva nivoa. Prvi nivo je susret sa ljudima (učitelji, roditelji, djeca i mladi) koji imaju neke duševne patnje, probleme sa učenjem i druge probleme u kognitivnom razvoju. Taj nivo spada u povjerljive dijagnostičko terapeutske postupke i odvija se individualno i grupno zadržavajući privatnost i povjerljivost korisnika

naših usluga.

Drugi nivo je aktivnost Lotosa u javnosti. Znanja, iskustva i globalno naš rad promovišemo na različitim konferencijama i seminarima gdje su naši stručnjaci ili predavači ili učesnici seminara kao slušaoci. Svi naši članovi bilo da su profesionalci ili paraprofesionalci su otvoreni prema cjeloživotnom učenju. Naš vodeći projekat Savjetovalište za mentalno zdravlje radi svaki dan. Da ne bi bilo monotonije i da bi unijeli elemente saradnje sa drugima organiziramo tematske radionice uz dane koji su navedeni u ovom biltenu, svaki kalendarski mjesec.

Mladi u Lotosu su uvijek dobro došli kao mladi istraživači jer mogu pisati seminarske i diplomske radove, imati konsultacije u vezi svojih školskih i privatnih aktivnosti.

Lotos je jedno lijepo mjesto u duhovnom smislu, gdje se ja još uvijek razvijam i učim. Sretan sam što sam dio tima Lotosa, a jedan od mojih zadataka je da uređujem facebook, web i instragram stranicu.

Uz Novu godinu želim Vam dobro zdravlje, uspjeh u radu i mladima da se zaposle. Želim takođe da nas posjetite i da uživo razgovaramo.

Vaš Damir

27. juna 2016. godine naš Zlatovez, rad dug više od dvije decenije je nagrađen skulpturom na kojoj piše "Razlike inspirišu". Nagrada je dobijena na trećoj konferenciji Platorme dijaloga, koja se organizira u sklopu projekta Ujedinjenih nacija "Dijalog za budućnost", a u saradnji sa Predsjedništvom Bosne i Hercegovine. Rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u Bosni i Hercegovini Sezin Sinanoglu istaknula je kako je program fokusiran posebno na mlade – povećanju svijesti o njihovom utjecaju u dijaligu o politikama, na kulturu, te obrazovanje koje poboljšava društvenu koheziju. Nagradu je predao gospodin Bakir Izetbegović, a u ime Lotosa je primila dr. Aiša Smailbegović Hadžihalilović.

U Martu 2016.godine Selma Hadžihalilović, aktivistkinja LOTOS-a je od Centra za socijalnu pravdu Univerziteta Oklahoma Norman dobila Nagradu za socijalnu pravdu Snow Clyde.

Ustanovljen 2009 godine, Centar za socijalnu pravdu je inicijativa Odjela za ženske i rodne studije Univerziteta Oklahoma Norman. Osnovni zadatak Centra je da radi na promociji rodne pravde, jednakosti, toleranciji i ljudskim pravima kroz Lokalni i globalni angažman.

Dr. Snow Clyde (1928 – 2014) je svjetskoj javnosti bio poznat kao jedan od vodećih autoriteta u forenzičkoj antropologiji, čiji su radovi na iskopavanjima masovnih grobnica i potvrđivanju identiteta žrtava ali i počinilaca zločina položili temelj za savremenu forenzičku praksu. Radio je na utvrđivanju identiteta John F. Kennedy-a, žrtava Oklahoma City bombing, i utvrđivanju identiteta skeletnih ostataka dr. Josefa Mengele. Radio je sa forenzičkim timovima diljem svijeta, uključujući i Gvatemalu i zemlje bivše Jugoslavije. Dr. Snow je za života bio aktivista za socijalnu pravdu i promociju i zaštitu ljudskih prava.

Nagradu za socijalnu pravdu dr. Snow Clyde Selma Hadžihalilović je dobila za svoj životni angažman i posvećenost socijalnoj pravdi, promociji i zaštiti ženskih i ljudskih prava, i radu na unapređenju kvalitete života društveno marginaliziranih grupa. Tokom svoje posjete Normanu, Selma je imala priliku da se susretne sa studentkinjama i studentima Oklahoma Univerziteta, posjeti sigurne ženske kuće, upozna se sa istorijom i kulturom ali i nasiljem kojeg su Indijanci preživjeli u prošlosti, te da upozna i razvije saradnju sa nevjerovatnim aktivistkinjama za prava žena, prava osoba sa invaliditetom, LGBT* saveznica/ka i drugim.

Januar

- 01. januar: Svjetski dan porodice (UN)
- 20. januar: Zimski pejsaž – radosti raspusta uz druženje na planini
- 30. januar: dovršavamo Bilten za proteklu godinu i pripremamo promotivni materijal za „Lotos“

U prvim januarskim danima se obavezno organizuje radni sastanak na kojem se u opuštenoj atmosferi uz prepričavanje novogodišnjih dogodovština rezimiraju utisci od protekle godine.

SJEĆANJE NA DECEMBARSKE DANE

Jedna od tradicionalnih radosti za naše male Lotosovke i Lotosice, ali i one malo starije svakako predstavlja i podjela novogodišnjih paketića. Osmijeh i veseli uvzici će dugo odzvanjati u našim mislima i davati nam energiju za marljivi nastavak rada.

Snježne radosti i zbližavanje grupe

Svake godine, Udruženje „Lotos – Zaštita mentalnog zdravlja“ organizuje izlet za naše korisnike na jednu od okolnih planina. Ove godine smo posjetili planinu Vlašić, kako bi se školarke i školarci odmorili od škole, a naši volonteri i volonterke dodatno napunili baterije za još jednu radnu i aktivnu godinu. Za djecu i

za roditelje korisnike/ce je obezbijeđen je prijevoz.

Druženje u opuštenom planinskom okruženju doprinosi zbližavanju i međusobnom upoznavanju članova i članica grupe, a naročito uključivanju u grupu novih i povućenih članova i članica. Razvoj socijalnih vještina je samo jedna od aktivnosti koje Udruženje Lotos pokušava „protkati“ kroz svaki oblik radionica, naročito grupnih. Razvoj tehnologije je, pored zaista velikog broja prednosti i olakšica, ipak kao nuspojavu donio smanjenu posvećenost razvoju socijalnih i komunikacijskih vještina mlađih ljudi. Opušteno druženje u prirodi, uprkos početnoj stidljivosti, neminovno svaki put doprinese povezivanju naših članica i članova.

Često je uzrok konfliktata među ljudima upravo nisko samopoštovanje i loša slika o sebi. Djeci i mladima je potrebno pružiti podršku i učiti kako da prepoznaju i na odgovarajući način izražavaju svoje osjećaje. Potičimo našu djecu i pomozimo razvoju njihovih socijalnih vještina, gradimo sretnu budućnost i učimo ih toleranciji.

Zimski pejzaž – početak raspusta uz izlet na planinu Vlašić.

“Saonice moje hitre pred vama
je strmi brijeđ, žurite i jurite dok
sitan bijeli pršti snijeg .

Hej, haj, žure, jure sanjke
male, hej, haj, žure, jure sanjke
Sanjine.

Ja ću s vama putovati u daljine
srebrne, žurite i jurite, hej preko
snježne doline.”

Red za spuštanje na sanjkama je
bio dug, a spuštanje puno
smijeha.

Autor stihova je nepoznat to je pjesmica iz Ivaninog djetinjstva Starija grupa je uz pratnju volonterki i volontera organizovala malo dužu šetnju radi upoznavanja krajolika planine Vlašić. Nakon sankanja i šetanja dio ekipe u sastavu Ivana, Adnana, Aida, Dina, Mateo, Damir i Nina je napravio kratki predah.

Februar

07. februar - Međunarodni dan života

11. februar - Svjetski dan bolesnika

13. februar - rođendan Habibice

14. februar - Valentinovo - Dan zaljubljenih

14. - 28. februuar - Posjete prijateljskim organizacijama

- Valentinovo u Lotosu –

Ima li ljepši način za proslavu Dana ljubavi od širenja i razmjenjivanja poruka ljubavi i prijateljstva. Obilježili smo ovaj dan uz druženje i razmjenu poruka prijateljstva među našim polaznicima i polaznicima.

Zdrav! Ma sam Ida. Ibraković krenula
odmah i sedam godina član Lotosa.
U lotos sam krenula još mala, ka-
dež u godini 2011. Tada sam u loto-
su & jednu godinu. Tada sam
od krenula članica od plemenitačkih
članova. Krenula sam u lotos.
Najljepšeg i najboljeg udruženja na svijetu.
Lotos je mala druga porodica. U lotosu
nastoji se razvijati svi i da se vole bez
obzira na spol, vjeru, rasu, etnicu
u lotosu sam bio jedan. Plemenitac
postavlja nevjernice, pletemo, vezemo
idemo na izlete u kino, družimo se.
Uvijek kad dolje novi član budimo se
da mu pomognemo, kako njemu tako
i sredstvu vole, lotos je jedno
jako dobar dom, u kojem smje-
šten je jedan. A narančna ništa ne
bi moglo uspjeti bez naše drage
Ivana. Ivana mi te volimo i hvala
i hvala. Ti što nam svaki subotom
naručujete, čak i kuharicu, čak i kuharicu
ne željite, može to učiniti
svakom subotom u 11 sati.

Aida Ibraković – Polaznica Kreativnih radionica

U Lotos sam krenula jako mala sa nekih 5 godina i išla sam dosta u Lotos. I prestala sam jedno 2 godine i od septembra 2016. godine sam ponovo članica Lotosa. najljepšeg i najboljeg udruženja na svijetu. Lotos je moja druga porodica.Tu sam našla ono najvažnije, a to da te vole bez obzira na spol, vjeru, naciju. Mi smo u Lotosu kao jedno. Zezamo se, pravimo narukvice, pletemo, vezemo, idemo na izlete, u kino, družimo se. Uvijek kad dođe novi član trudimo se da mu pomognemo, kako njemu tako i između sebe. Lotos je jedan divan dom u kojem smo svi kao jedno. A naravno ništa ne bi uspjeli bez naše drage Ivane. Ivana, mi te volimo i hvala što nam svaku radionicu učiniš zanimljivom. Svako, ko nam se želi pridružiti to može učiniti svakom subotom u 11 sati.

Pjesma gradske breze

Nekad bijah bijela breza,
A sada me hvata jeza
što čađava sva sam crna,
poput suvog mrkog trna.

Tek me zima srebrom uvije...
Pa vas molim i preklinjem:
neopadanje mi sprječite -
ko voćku me okrečite!

Melihina omiljena pjesma

Nekad bijah bijela breza
a sada me hvata jeza
što čađava sva sam crna,
poput suvog mrkog trna

Tek me zima srebrom uvije...
pa vas molim i preklinjem:
neopadanje mi sprječite
ko voćku me okrečite!

Mart

1. mart Dan suvereniteta Bosne i Hercegovine
08. mart Dan žena
14. mart Međunarodni dan rijeka
20. mart Dan Zenice
21. mart Prvi dan proljeća – odlazak u prirodu
21. mart Međunarodni dan borbe protiv rasizma
22. mart Svjetski dan voda
27. mart Dan teatra

Svake godine za odgovarajuće uspjehe u različitim oblastima života Grad Zenica dodjeljuje nagrade. Ove godine su prijatelji Lotosa nominirali naše Udruženje za nagradu Grada Zenice. Prilažemo nekoliko preporuka.

NGO"EVROALTERNATIVI 21"
REPUBLIC OF BULGARIA, YAKORUDA-2790, OREHOVITZA 3 STREET, TEL:
+359897696534
E-mail: fety777@abv.bg

RECOMMENDATION

Our partnership with organization Lotos started in 2007 as partners in a 'Youth in Action' project. Since then we continued working together, in 2008 the project „Friendship without borders“, 2009 – „Youth initiative for equal opportunities of the women“, 2011 – „Youth initiative for entrepreneurship in the rural areas“, 2013 – „European citizenship – opportunities and solutions for youth employment“. In the activities took part brilliant volunteers, who showed to be well educated, motivated and dedicated to their participation in NGO Lotos. We did a project in the sport field, financed by FARE program. We are hopeful that will be able to realize new project in many other new fields. We are proud to be partners with NGO Lotos, which is an example for successful non-governmental organization.

20.01.2017
Yakoruda

President:Fetie Sharanska
signature:

Volonterska organizacija Svilajnac – VOS
Ul. Stevana Sinđelića bb C/14
tel: 063/844-22-04
<http://www.vos.madspoon.net/>
<https://www.facebook.com/VolonterskaOrganizacijaSvilajnac>

Preporuka

Ovim putem Volonterska organizacija Svilajnac – VOS podržava Udruženje LOTOS – zaštita mentalnog zdravlja za dodelu nagrade grada Zenice.

Sa zadovoljstvom možemo da potvrdimo uspešnu saradnju Volonterske organizacije Svilajnac – VOS s pomenutom organizacijom. Naime, tokom 2013. i 2015. godine Volonterska organizacija Svilajnac – VOS je u okviru projekta „**FARE Actions Weeks**“, imala prilike da ugosti volontere LOTOS-a zajedno sa volonterima iz Bugarske i Makedonije. Turnir u malom fudbalu imao je za cilj da promoviše jednakost, antirasizam, toleranciju, kao i poštovanje različitosti među mladima. Zajedničkim snagama smo uspeli da pokažemo da smo svi jednaki i ravnopravni bez obzira na različitosti koje među nama postoje. Ukažali smo na to da zajedno moramo delovati na polju ravnopravnosti i da svi imamo jednaka prava, vrednosti i sposobnosti.

Maja meseca 2015. godine grupa volontera VOS je imala prilike da u okviru svog studijskog putovanja poseti i grad Zenicu i Udruženje LOTOS, gde su imali prilike da se upoznaju sa njihovim dugogodišnjim radom i uspehom. Poseta koja je organizovana dala je volonterima mogućnost da se podrobno upoznaju s radom Udruženja LOTOS i njihovim impresivnim rezultatima koje su postigli u pomaganju deci i podsticanju želje mlađih da se uključe u ovakav vid rada sa njima.

Smatramo da je uspeh Udruženja LOTOS utoliko veći imajući u vidu da se njihov rad zasniva na angažovanju volontera i znajući koliko je teško obezbediti besplatan angažman ljudi, usmeren isključivo ka dobropitiji zajednice.

Maja Stojmenović
Predsednik Volonterske organizacije Svilajnac

Savez udruženja slijepih građana

Ze-do kantona

Ul:Prve zeničke brigade 15 a

72 000 Zenica

Tel/fax: 032 425-454

E-mail :susg.zdk@bih.net.ba

Broj: 04-17

Zenica: 16.01.2017. god.

Predmet: Pismo podrške

Savez udruženja slijepih građana Ze-do kantona već duži niz godina ima izuzetnu saradnju sa udruženjem "Lotos" iz Zenice. Zajedno smo uspješno surađivali na više projekata a također smo mogli računati na njihovu podršku i pomoći pri realizaciji neših aktivnosti.

Udruženje „Lotos“ kroz svoje aktivnosti dalo je i daje veliki doprinos unapređenju položaja i kvalitete života ne samo svojih članova nego i svih drugih osoba sa invaliditetom koji žive u našem gradu.

Uzimajući sve ovo u obzir dajemo svoju punu podršku nominaciji pomenutog Udruženja za dobijanje nagrade grada Zenica i iskreno se nadamo da će im ta nagrada biti i dodjeljena jer su je oni zaslужili svojim dosadašnjim radom i zalaganjem .

Predsjednik:

Senad Sejmenović

Senad Sejmenović

Ocenjivačkom sudu za dodjelu nagrada i priznanja Grada Zenica

Poštovani,

Neformalna grupa građana iz Zenice predlože da ovogodišnju Nagradu Grada Zenice dobije Udruženje građana za zaštitu mentalnog zdravlja djece i odraslih „LOTOS“ iz Zenice.

Podržavajući ovaj prijedlog želim da kažem da sam jedan mandat bila predsjednica Upravnog odobora Udruženja „LOTOS“ želeći na taj način da doprinesem radu ovog udruženja koje skoro 25 godina radi jedan odgovoran, ozbiljan i plemenit posao. Kao novinarka, od osnivanja ovog Udruženja pratila sam i u radio programu Radija BiH, a potom i Radija Federacije BiH, promovirala njihov rad. Aktivisti ovog Udruženja u proteklih gotovo 25 godina postali su prepoznatljiva i cijenjena nevladina organizacija u lokalnoj ali i regionalnoj zajednici kao zagovarači i borci za prava djece i odraslih sa posebnim potrebama. Pokretali su inicijative i realizirali brojne projekte u ovom dijelu zaštite zdravlja djece i odraslih, nedovoljno prepozнатnom u ratnom i poslijeratnom periodu. Aktivisti „Lotosa“ učestvovali su i organizirali brojne radionice i konferencije o zaštiti mentalnog zdravlja djece i odraslih, te van granica lokalne zajednice bili ambasador Zenice i napora nevladinog sektora da da svoj doprinos u razvoju socijalne zaštite. To se posebno odnosi na dio koji se bavi zaštitom i promocijom prava djece i odraslih. Ulogu i značaj aktivnosti koje je i u periodu rata, imalo udruženje „LOTOS“ u podršci djeci i odraslim osobama sa posebnim potrebama prepoznale su i brojne međunarodne organizacije za zaštitu ljudskih prava, među kojima i UNICEF.

Ovo su samo neki od razloga zbog kojih smatram da Udruženje „LOTOS“ opravdano zасlužuje najviše priznanje Grada Zenice.

Velida Kuljatović, reporterka Radija Federacije BiH

U Zenici, 19.1.2017. godine

JP «RTV Zenica» d.o.o Zenica
Tel:032/449-203
Fax:032/449-212
info@rtvze.ba
www.rtvze.ba

72000 Zenica,Bulevar Kralja Tvrčka 1 bb
ID broj 4218049160003
PDV broj 218049160003
Poreski broj 05000271
Općinski sud Zenica 043-0-Reg-07-001991

Vakufska banka DD Sarajevo-Filijala Zenica 1604207500011686
IK Banka DD Zenica 1340100000167833

30.07.2017.
Zenica, 10.1.2017.
Ocenjivački sud za dodjelu javnih priznanja Grada Zenice

Poštovani,

Obraćamo Vam se kako bi podržali prijedlog da se Udrženju građana za zaštitu mentalnog zdravlja „Lotos“ Zenica dodijeli javno priznanje Grada Zenica „Nagrada Zenice“. Radio-televizija Zenica sarađuje s ovim Udrženjem od svog osnivanja uglavnom na polju afirmiranja rada nevladinih sektora na brzi djece sa poteškoćama u razvoju i sa invaliditetom i njihovih porodica. Prezentirajući brojne aktivnosti „Lotosa“ u posljednje dvije decenije uvidjeli smo se da volonteri i rukovodstvo ovog Udrženja istinski doprinose porodicama djece i omladine na lakšem prevazilaženju njihovih problema i destigmatizaciji u društvu. Najbolji primjer za to je maleni Ismail Zulfici, dječak bez ruku za kojeg je bh. javnost saznala upravo zahvaljujući ovom Udrženju, a o kojem danas kao dobrom primjeru socijalizacije pišu mnogi mediji u BiH. Desetak godina prije bila je to djevojčica sa 100% invaliditetom Habiba Husejnović. Kao znak zahvalnosti na učeštu u brojnim emisijama i reportažama koje su imale itekakvog odjeka u zeničkoj javnosti TV Zenica je u povodu obilježavanja 20. godina postojanja i rada predsjednici UO Udrženja Aiši Hadžihalilović dodijelila specijalno priznanje. Rad gospođe Hadžihalilović prepoznat je i od strane Univerziteta Oklahoma (USA) od kojeg je dobila Nagradu za društveni angažman u 2016. godini. Ipak smatramo da su i volonteri „Lotosa“ i članovi rukovodstva zasluzni da priznanje dobiju od svoje lokalne zajednice.

Srdačno:

Dženana Sivac Nezić, direktorica JP RTVZE

Alma Huskić, urednica Revijalnog programa RTVZE

Sanel Hasanović, urednik Informativnog programa RTVZE

Dženana Sivac Nezić
Alma Huskić
Sanel Hasanović

Ocjjenjivačkom sudu za dodjelu nagrada i priznanja Grada Zenica

Poštovani,

Neformalna grupa građana iz Zenice predlože da ovogodišnju Nagradu Grada Zenice dobije Udruženje građana za zaštitu mentalnog zdravlja djece i odraslih „LOTOS“ iz Zenice.

Podržavajući ovaj prijedlog želim da kažem da sam imala čast biti prva predsjednica Upravnog odobora Udruženja „LOTOS“, ali i da sam, kao novinarka, pratiti njihov rad. Mogu da kažem da su aktivisti ovog Udruženja u proteklih gotovo 25 godina uradili veliki posao zagovarajući i boreći se za prava djece i odraslih sa posebnim potrebama. Bili su među rijetkim pokretačima inicijativa ali i realizatora niza projekata u tom, još zapostavljenom, aspektu društvenog djelovanja i, argumentirano tvrdim, djelovali prije i brže od, za tu oblast zaduženih vladinih institucija. Izdvajajući samo da je upravo „LOTOS“ bio organizator prvog dnevнog centra za djecu i osobe sa posebnim potrebama, što je u medjuvremenu usvojeno kao formalni oblik društvene brige o ovim osobama i po čijem modelu danas funkcioniра javna ustanova na kantonalm nivou. Posebna vrijednost brojnih „LOTOSOVIH“ projekata je fokus na, nerijetko, zanemarenoj individui, koju prate od prepoznavanja njenog problema, podrške do uključivanja u društvene tokove. Ulogu i značaj aktivnosti koje je i u periodu rata, imalo udurženje „LOTOS“ u podršci djeци i odraslim osobama sa posebnim potrebama prepoznale su i brojne medjunarodne organizacije za zaštitu ljudskih prava, među kojima i UNICEF.

Ovo su samo neki od razloga zbog kojih smatram da Udruženje „LOTOS“ sasvim opravdano zасlužuje najviše priznanje Grada Zenice. Tim prije što takvo priznanje podrazumijeva odgovornost za dalji aktivan doprinos njegovih aktivista u podršci djeći i odraslim osobama sa posebnim potrebama, ali i zaštiti mentalnog zdravlja u zajednici.

Gordana Ristović-Muslija, novinarka Federalne TV i prva predsjednica Upravnog odbora Udruženja za zaštitu mentalnog zdravlja djece i odraslih osoba „LOTOS“ Zenica

U Zenici, 19.1.2017. godine

PREDLAŽAČ:

Naziv pravnog subjekta	Ustanova za zaštitu ljudskih prava 'INDEPENDENT'
Adresa	Londža 132, 72000 Zenica
Datum	27/01/2017. godine

**OCJENJAVAČKI SUD
ZA JAVNA PRIZNANJA GRADA ZENICA**

U skladu s Odlukom o javnim priznanjima Zenice («Službene novine općine Zenica», broj 10/01 – prečišćen tekst) predlažemo da se:

(Naziv pravnog subjekta)

UDRUŽENJE LOTOS

Dodijeli javno priznanje:

NAGRADA GRADA ZENICA

(Oblast za koju se dodjeljuje)

Za zasluge za unapređenje kvaliteta življenja i uspjeha u radu

U vezi s tim dajemo ove podatke:

Sjedište: Lukovo polje 53, Zenica

Djelatnost: Udržanje građana, Zaštita mentalnog zdravlja

Djeluje od: od 1992. godine kao neformalna grupa, a registrovano 23/08/1995. godine

OBRAZLOŽENJE

"Ne uskrati dobročinstva potrebitim kad god to možeš učiniti."

Udruženje LOTOS je počelo sa radom 1993. godine kao neformalna grupa, u cilju zaštite mentalnog zdravlja, fizički i duševno ranjene djece, djece prognanika i domicinice djece. Po prestanku ratnih aktivnosti LOTOS se registrira u skladu sa Zakonom o udruženjima i fondacijama i počinje svoj tzv. Mirodovski program.

Prioritetni sektori rada su zaštita mentalnog zdravlja, demokratizacija i promocija ljudskih prava i sloboda, razvoj civilnog društva i umrežavanje.

Danas je LOTOS specijalizirano udruženje posvećeno čuvanju mentalnog zdravlja djece, mladih i odraslih, u najširem smislu te riječi.

Dominačna vodilja LOTOS-a je altruizam u praksi i filozofija da se svako dobro vraća dobrim. LOTOS je posvećen činjenju d o b r o g a , te svojim ustrajnim radom i nesebičnim zalaganjem djeluje na unapređenju kvaliteta življena svakog ljudskog bića, bez obzira na njegov/njen društveno-ekonomski status ili kulturnoško porijeklo, spol, dob, opredjeljenje/uvjerenje, izgled i dr.

U 24 godine djelovanja, nerijetko u nemogućim uvjetima i skromnim sredstvima profesionalci, paraprofesionalci i volonteri LOTOS-a, su realizirali preko 30 projekata u cilju ispunjenja misije udruženja.

Vodeći projekt udruženja LOTOS je savjetovalište za djecu, omladinu i odrasle u oblasti rasta i razvoja djece u psihološkom području. LOTSOS pomaže ne samo svojim korisnicima (djeci i roditeljima), nego i vaspitačima, učiteljima, školskim pedagozima u uklanjanju smetnji, poteškoća u učenju, te emocionalnih, odgojnih i psihičkih poteškoća različitog uzroka kod djece, mlađih i odraslih.

U svom djelovanju LOTSOS razvija i njeguje suradnju sa brojnim organizacijama i stručnim institucijama kako u BiH tako i van granica BiH.

LOTOS u svom radu razvija i promovira volonterski angažman. Svojim radom, zalaganjem i aktivnostima osoblje i volonteri LOTSOS-a uveliko doprinose ukidanju negativnih stavova prema invalidnim osobama i ukidanju stigmatizacije.

Značajne rezultate LOTSOS postiže u radu sa djećom sa smetnjama u tjelesnom i intelektualnom razvoju. Svoja iskustva i postignute rezultate u oblasti zaštite mentalnog zdravlja predstavljaju na stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu. Udrženje posebnu pažnju posvećuje cijelovitom učenju i stručnom usavršavanju i razvoju svih svojih suradnika.

U LOTSOS-u su do sada urađena četiri diplomska i jedan magistarski rad. Udrženje je otvoreno i za učenike osnovnih i srednjih škola koji pripremaju svoje portfolio za razna takmičenja. Najznačajnija iskustva su predstavljena u brojnim publikacijama, među kojima izdvajamo:

- Knjigu 'Humani odnosi među polovima' koja se koristi kao univerzitetski priručnik, a može se koristiti i u školama
- Studiju 'Leptir' o problemima djece bez gornjih ekstremiteta u Že-Do kantonu. Ovo je prva takva studija na području jugoistočne Europe.
- Godišnji Bilten se objavljuje već 20 godina i u njemu su detaljno predstavljene sve informacije o radu LOTSOS-a, te ustanove i pojedincu koji su svojim savjetima i zanjem, finansijskim sredstvima, ili na drugi način pomogli rad organizacije.

Udrženju LOTSOS je dodjeljeno nekoliko vrijednih nagrada i priznanja. Među priznanjima dodjeljenim u 2016. godini izdvajamo:

- Nagradu za društveni angažman 'Razlike inspiruju'. Cilj nagrade je da posveti pažnju i da značaj "anonimnim liderima" za bolje sutra, pojedincima ili organizacijama koji nježuju kulturu dijaloga, koji inspirišu druge da se uključe u stvaranje bolje atmosfere, okruženja i života za sve nas u Bosni i Hercegovini. Priznaje su sredinom 2016. godine u zgradici Parlamentarne skupštine BiH uručili predstavnici UN-a i predsjedništva BiH u prisustvu visokih političkih zvanika, predstavnika civilnog društva, međunarodnih organizacija i medija. Priznanje za društveni angažman stiglo je u okviru projekta 'Dijalog za budućnost', koji su provodile UN agencije – UNICEF, UNESCO i UNDP u BiH u saradnji sa Predsjedništvom BiH.
- Clyde Snow Social Justice Award, koju svake dvije godine dodjeljuje University of Oklahoma (USA) aktivisti/ci ili grupi [iz bilo kojeg dijela svijeta] koja se bavi ljudskim pravima, za zapušten doprinos i pomoć osobama čija su temeljna ljudska prava ozbiljno ugrožena i koji djeluju i imaju ugroženih zajednica u provođenju pravde.

U svojih skoro četvrt vijeka djelovanja, ovo vrijedno i skromno udrženje je nedvojbeno zavrijedilo priznanje svoga grada za zasluge u oblasti unapređenja kvaliteta življena i uspeha u dosadašnjem radu. Stoga upućujemo prijedlog Ocenjivačkom sudu da se Udrženju LOTSOS dodjeli javno priznanje Nagrada grada Zenice.

Prilozi (dokazi za rezultate):

- n/a

Goran Bošić
(potpis odgovornog pravnog lica)

Mi volonteri LOTOSa želimo nominovati ovo humano udruženje za nagradu

---

Iako mnogi misle da je volontiranje stvar čistog altruizma, pomaganje drugima donosi korist i onome koji pruža pomoć. Volontiranjem gradimo i osnažujemo međuljudske odnose. Formiramo sebe u odgovorne, osjećajne i plemenite osobe. Doprinosimo razvoju društva i stvaramo neraskidive spone ljubavi i dobrote.

Kroz volontiranje u LOTOSu uspjeli smo razviti svoje komunikacijske vještine, empatiju, odgovornost i mnoge druge vještine koje nismo imali priliku naučiti tokom svog školovanja. Dobili smo osjećaj vrijednosti i samopouzdanja. Stekli smo nova iskustva, poznanstva i nove ideje za pomoći drugima.

Želimo da je štićenicima LOTOSa osmijeh uvijek na licu, jer su izuzetno dragi i posebni i nema osobe koja ih ne bi zavoljela.

Zahvalni smo udruženju LOTOS što nam je pružilo priliku da učestvujemo u njihovim aktivnostima i osjetimo duh i humanost tog udruženja. Nadamo se da ćemo i u narednom periodu imati šansu da nastavimo svoj humani rad.

Jurić Ivana

- Ivana

26.1.2017.

Zenica , October 22 ,1999

LETTER OF RECOMMENDATION

To Whom It May Concern :

Since 1997 Norwegian People's Aid has had a good and productive cooperation with the organization "Lotos" in Zenica .

"Lotos" is a local NGO that is involved in various mental health protection programs in the local community. Specifically NPA has supported the "Lotos" daily activity service for developmentally disabled children . This service is based on volunteer help and provides a daily activity program in localities maintained by "Lotos".

The "Lotos" organization has been very successful in developing the concept of volunteer community service and utilizing volunteers directly in implementing the activities of the organization.

The Director of "Lotos" Dr. Aisa Hadzihalilovic is a well known and highly respected pediatrician working in the local health services . She is also a very active advocate in the community for the development of mental health services and services for the disabled - children and adults.

Norwegian People's Aid can , without question and with great enthusiasm, unconditionally recommend the "Lotos" organization as a valuable and productive local partner.

Gregory Bakken

Project Coordinator

Norwegian People's Aid Special Education Program in B&H.

NORWEGIAN PEOPLE'S AID
Kucakovci 2/VI
72000 ZENICA
BOSNIA AND HERZEGOVINA

TELEPHONE
+ 387 72 415-273

TELEFAX
+ 387 72 415-273

Moj prilog i preporuka za dodjelu nagrade grada Zenice NVO LOTOS

Kada sam davne 1997. godine kao apsolvent sa Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu tražila svoje profesionalno „mjesto pod suncem“ u ratom devastiranoj državi nisam ni slutila na koliko će prepreka naći u želji da mi se omogući da pomognem onima koji su za pomoći vapili. Kao i sada, i u tom vremenu, mnoga vrata su bila birokratski zaključana za ambiciozne mlade ljude. Za razliku od drugih mjeseta, u NVO LOTOS nikada niko nije zatekao zatvorena vrata, kako mi koji smo bili željni rada tako i hiljade i hiljade onih koji su trebali pomoći. I kako je bilo tada, tako je i dvadeset godina kasnije.

Tako se desilo da Lotos, jedna nevladina organizacija za zaštitu mentalnog zdravlja djece i odraslih, postane mjesto okupljanja, druženja, razmjene iskustava, edukacije i profesionalnog rasta i razvoja generacijama intelektualaca u Zenici kojima je intimno bila bliska misija LOTOS-a tj. integracija mentalno hendikepirane djece i omladine, međusobna podrška porodicama sa invalidnim članovima, rad sa talentovanim djecom, edukacija i zaštita okoline, razvoj dobrovoljnog sektora i izgradnja tolerancije u lokalnoj zajednici.

Usmjeravani duboko humanim, požrtvovanim pristupom dr. Aiše Hadžihalilović sticali smo toliko neophodna znanja i kompetencije istovremeno dobijajući mudre, nepretenciozne životne savjete koje često citiram i dva desetljeća kasnije.

Moji prijatelji koji su u LOTOS-u volontirali u tom periodu sada su visoko cijenjeni stručnjaci u područjima kojima se bave, pa su mnogi magistri, doktori nauka, a ono što je najvažnije, zauvijek su ostali duboko senzibilizirani za potrebe onih koji se najčešće ne čuju, ne vide i koji su na marginama života, a za koje je uvijek NVO LOTOS dizao glas i upirao prstom u njih da ih ne zaboravimo i da im se pomogne.

Mnogima od nas, kao i meni lično, LOTOS je pružio šansu da se dokazujemo u radu, a sasvim neočekivano mi je iskustvo iz volonterskog rada u LOTOS-u omogućilo dobijanje poena i ostvarivanje prava na besplatni magistrski studij te sticanje zvanja Magistra dječije i adolescentne psihologije i psihijatrije pri Univerzitetu u Sarajevu u saradnji sa Univerzitetom u Umei, Švedska.

Zbog iskustava ogromnog broja korisnika usluga LOTOS-a, a i iskustava nas koji smo uz LOTOS sazrijevali i stručno rasli, istinski se nadam da će rad ovog nevladinog udruženja biti prepoznat od strane našeg grada i kao takav nagrada.

U Zenici, 14.01.2017. godine

S poštovanjem
Mr. Sc. Mujčinović Nermana, psiholog
JZU Kantonalni zavod za bolesti ovisnosti ZDK, Zenica

nez. Nermana Mujčinović
psiholog

Mujčinović N.

*Organization of women of municipality of Sveti Nikole
Leninova no.1, 2220 Sveti Nikole, Macedonia
P. box 13
Phone/fax: +389 (0) 32 444 620
e-mail: womsvetinikole@yahoo.com
web: www.womsvetinikole.org.mk*

Poštovani,

Sećam se da smo tražili partnera za naš projekat omladinski kamp Dojran 2006 goine. Iz Slovenije su nam preporučili da uzmemmo za parnere organizaciju Lotos iz Zenice. Preporuku smo uzeli, projekt dobili I naš prvi sustet sa volontere iz Lotosa je bio davne 2006. godine na Dojran, R. Makedonija. Saradnja se nastavlja 2007. godine u Makedoniji na mlađinskoj razmeni, programa Mladi u akciji koji finansira Vijeće Evrope. Prva poseta i sastanak sa volonterima iz Lotos je bilo 2009. godine kada je organizacija Lotos bila nas partner i bili su domaćini završne manifestacije projekta "Sportom protiv rasizma i diskriminacije u Evropi" koji je finansiran sa strane Evropske omladinske fondacije. Ono što do danas je ostalo u mojim sjećanjima, osim fotografije, je prijateljstvo i ljubav kojom članovi Lotosa su pozdravili i ugostili volontere iz svih bivših republika Jugoslavije učesnici projekta. Organizaciji događaja, mediumskata pokrivenost je bila na najviskom nivou. Mogu danas da kažem da se radilo o volonterima koji su posvećeni svom radu, veliki entuzijasti I aktivisti, a za to mislim da je kriva doktorka Ajša. Upoznala sam ženu koja za mene predstavlja oličenje humanosti, solidarnosti, borbenosti, žena - supruga, žena-majka, žena-doktor, žena-aktivistkinja i ne znam ni nakon toliko godina kako ova žena uspjeva posvetiti toliku pono ljbov i doprinos za dobrobit zajednice, za dobrobit onih kojima stvarno treba pomoći. Ovu ženu jednostavno ne možete da ne volite i ne poštovate, nju u njene učenike, volontere Lotosa. Tri dana u Zenici i druženje sa doktorkom Ajšom, posjeta centara za djecu sa posebnim potrebama kod mene je ostavilo neizbrisive tragove. Saradnja se nastavlja do današnjeg dana, naši sastanci sa volonterima iz Lotos su produžili u Bugarskoj, Srbiji, Makedoniji. Ova saradnja i ovo prijateljstvo je neraskidiva. Negdje u Zenici zasadili smo "drvo prijateljstva" i kao raste ovo drvo od 2009. godine, raste naše prijateljstvo, raste i naša saradnja.

Mojim prijateljima iz Lotos, Zenica želim im puno uspjeha u radu I puno zajedničkih aktivnosti u budućnosti.

Iskreno Vaša,

Rahela Simeonova Maneva

Projektni suradnik I lice za odnosu sa javnoscu

Organizacija zene opštine Sveti Nikole, R.Makedonija

Volonteri sa gradonačelnikom gospodinom Fuadom Kasumovićem

Svečana sjednica Gradskog vijeća povodom 20. marta Dana Grada Zenice. Predstavnici/e organizacije Lotosa koji su učestvovali na obilježavaju ovog rođendana našeg Grada su prim.dr.spec.mr.sci Aiša Smailbegović-Hadžihalilović, Damir Čampara i Mirjana Puđa.

ZENICO, SRETAN TI ROĐENDAN !!!

Podsjećamo na važnost konstantnog rada na jačanju saradnje nevladinog i vladinog sektora. Nevladine organizacije zbog direktnog rada sa marginalizovanim grupama najbolje poznaju stanje u praksi, te imaju praktične slučajeve neprovodenja pravnih propisa, a vladin sektor ima aparat kojim može promjene provesti i prilagoditi stvarnim potrebama građanki i građana.

Slučajno se 20. mart Dan Zenice podudara sa rođendanom Gradonačelnika gospodina Fuada Kasumovića. Gradonačelniku želimo uz rođendan dobro zdravlje i uspjeh u radu.

Dr. Aiša, Mirja na i Damir sa gđom Sanjom Renić, predsjedavajućom gradskog vijeća Grada Zenica

Svakodnevno se trudimo u Lotosu stvoriti okruženje u kojem će sve članice i članovi imati osjećaj pripadnosti, sigurnosti, prijateljstva, ljubavi.. Važno je poticati mlade da izraze svoja osjećanja. Divno je vidjeti kada se „stari“ članovi/ice trude da olakšaju proces prilagođavanja novih članova.

Ljubičasti dan – Najda Đidić - Inspiracija

- Najda Đidić – Polaznica Kreativnih radionica sa Ivanom Vasić
  - „26.MART – LJUBIČASTI DAN“
  - Ja imam jedno mjesto gdje se osjećam SRETNOM, OPUŠTENOM I PUNOM LJUBAVI. Lotos je mjesto gdje sam stekla mnogo lijepih stvari. U Lotosu sam pronašla nove prijatelje, mir i ljubav.
  - Najljepša i najdraža stvar koja mi se desila u Lotosu je što sam sa svojom volonterkom naučila ručni rad. Ona nije obična osoba, ona je brižna i puna ljubavi, puna je maštete.
- Stekla sam i par volontera (Damir, Emin) i dva jako dobra učitelja za malu raju u Lotosu Nedim i Mirela.

IZJAVA O OPREDJELJENOSTI

Mi, predstavnici udruženja potpisnica, ovim putem javno iskazujemo našu opredjeljenost, da kroz zajednički angažman u okviru neformalne koalicije „Positive Tolerance“, damo svoj doprinos u borbi protiv svih pojavnih oblika netrpeljivosti i netolerancije u zajednici.

Povezivanjem kroz koaliciju želimo da inspirišemo i podržimo pojedince i grupe da aktivno doprinose jačanju društvene povezanosti naše zajednice. U tom smislu, društvena povezanost predstavlja mogućnost društva da obezbijedi blagostanje svih njegovih/njenih članova/članica, upravljajući razlikama i podjelama, smanjujući razlike i izbjegavajući marginalizaciju.

Koalicija „Positive Tolerance“ će biti posvećena javnom zagovaranju pozitivne tolerancije nasuprot toleranciji prema negativnostima kojima svjedočimo. Želimo pokazati da je moguće raditi na drugačiji način i biti faktor osnaživanja integrativnih veza unutar zajednice.

Naš angažman će biti zasnovan na sljedećim principima:

- Poštovati i promovisati najviše standarde u oblasti zaštite ljudskih prava i jednakih mogućnosti za sve građane;
- Djelovati na transparentan i javnosti dostupan način visoko cijeneći povjerenje i solidarnost kao veoma važan preduslov za saradnju i ostvarenje ciljeva;
- Provoditi aktivnosti na bazi konsenzusa članica i u skladu sa prethodno dogovorenim akcionim planom koalicije;
- Raditi u partnerstvu sa lokalnim zvaničnicima i institucijama i ostalim organizacijama civilnog društva;
- Raditi na zaštiti reputacije i digniteta koalicije.

U Zenici, 20.04.2017. godine

Neformalna koalicija za borbu protiv mržnje
sa područja grada Zenice

UDRUŽENJA POTPISNICE IZJAVE

NAZIV

1. FORUM GRADJANA ZENICE
2. Škola razvoja građ. ZENICA
3. UDruženje "NEĆE DA JE"
4. CENTAR ZA PERNU POMOŽ. ŽENAMA
5. Centar za mlađe INPUT
6. LOTO-S
7. "Buduća prijatelji"
8. "Atmosfera bez granica"
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

April

- 1.april Dan autizma
- 7.april Svjetski dan zdravlja
- 8. april Svjetski dan Roma
- 19.april Dan civilnih žrtava Grada Zenica

U aprilu su ispred Lotosa, dr. Aiša i Emin Hadžihalilović prisustvovali Svjetskom kongresu zdravstvenog i sportskog turizma u Antaliji, Turska. Između ostalog imale su razgovore sa uposlenicima najstarije bolnice za duševne bolesti Turske, a posebno zanimljiva je bila razmjena iskustva sa mladićem iz grada Rostova u Rusiji.

Na slici gospodin Mustafa Zenginoğlu Emin Hadžihalilović i Ajša Hodžić-junior sa predstavnikom iz Rostova, Rusija.

Mladić je u saobraćajnoj nesreći zadobio teške povrede pa je ostao tetraplegičar. Kolica mu obezbjeđuje država (i drugima), a asistenta socijalna udruga iz njegovog grada. Na kolicima ima štapić koji može da uhvati ustima i onda sa štapićem da koristi mobilni i druga tehnička

pomagala . Promatrali smo njegovu asistenticu koja je više nego odana svom pozivu odnosno njezi ovog mladića.

Udruženje Lotos -Zaštita mentalnog zdravlja je potpisnik/ dio koalicije za borbu protiv mržnje „Positive Tolerance“ iz Zenice. Novooosnovana koalicija za borbu protiv mržnje „Positive Tolerance“ iz Zenice, uz podršku Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini, organizovala je obuku o krivičnim djelima počinjenim iz mržnje i predrasuda.

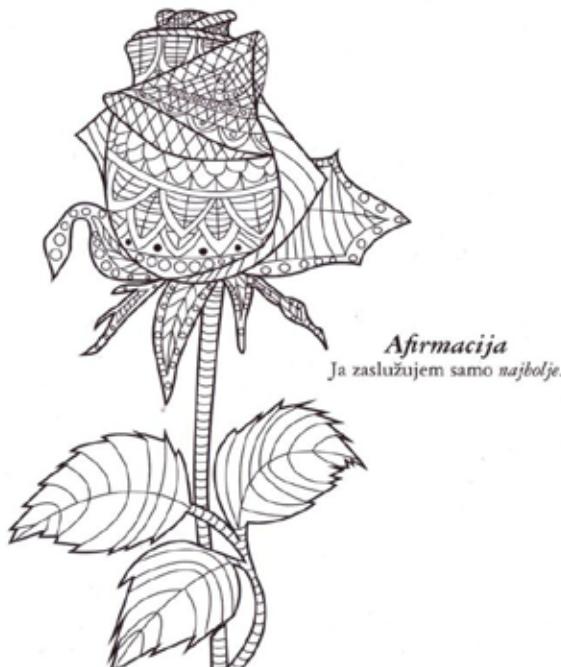
Cilj obuke je upoznati učesnike sa elementima krivičnih djela počinjenih iz mržnje i predrasuda, te mogućim odgovorima lokalne zajednice na ovakve pojave.

Nakon obuke, članovi Koalicije za borbu protiv mržnje iz Zenice potpisali su Memorandum o saradnji, čime su se pridružiti mreži koalicija za borbu protiv mržnje širom Bosne i Hercegovine.

Predstavnici Lotosa su bili: Mirjana Puđa i prim.dr.spec.mr.sci. Aiša Smailbegović Hadžihalilović

Ruža

Kraljica cveća, ruža je simbol ljubavi, ljubavne strasti i lepote u čitavom svetu. Prvi javni vrt u Atini osnovao je 306. godine pre naše ere Epikur, jer je želeo da svakog dana ubere cvet ruže.

Maj

07. maj Dan džamija

15. maj Dan porodice

17. maj međunarodni dan borbe protiv homofobije i transfobije

Naučimo mlade životu bez predrasuda

Ljudi se ne rađaju kao tolerantni ili netolerantni, nego se obje vrste ponašanja uče u procesu socijalizacije. Tako se i stavovi formiraju na osnovu iskustva, a jedan od najboljih načina za to je svakako neposredni kontakt ili posredno kroz interakciju sa socijalnom okolinom. Jedan on načina na koji Lotos pokušava doprinijeti razvoju inkluzije i rušenju predrasuda prema osobama sa

invaliditetom koje su nažalost u našem društvu i dalje veoma prisutne jesu zajedničke radionice različitih udruženja gdje kroz kreativne aktivnosti i opušteno druženje stvaramo put do promjene u stavovima mladih osoba prema osobama sa invaliditetom. U maju su volonteri/ke zajedno sa svojim korisnicima/ama i članovima/icama posjetili Udruženje Budimo Prijatelji, sa kojim Lotos uspjesno surađuje na skoro svim projektima koji se odnose na poboljšanje kvalitete života osoba sa invaliditetom. Osim toga, Lotos pruža strucne savjete i sugestije u vezi rada sa djecom s invaliditetom, te pokusavamo da skupa rjesavamo probleme sa kojim se susreću naši korisnici. Sa radom Udruženja upoznala nas je predsjednica gospođa Nejra Sahinbegović, a nasa volonterka Ivana Vasic je odrzala radionicu "dekupaž" na zadovoljstvo svih korisnika/ca, gdje su stekli dodatne vjestine u radu sa ovom tehnikom.

Povodom Zlatne medalje koju je Ismail Zulfic dobio na takmičenju u plivanju u Hrvatskoj zenički muftija dr. sci. Dautović je organizirao prijem za osobe koju su se bavile liječenjem i vaspitanjem dječaka i tom prilikom im uručio poklone. Na slici su dr. Aiša, Muftija, Ismail, gospođa Šefika Softić direktorka obdaništa "Sindibad" i majka Ismaila gospođa Elmina Zulfic.

Uključivanje osoba sa invaliditetom u sportske aktivnosti

Naš Ismail Zulfić je osvojio Zlatnu medalju na Devetom regionalnom prvenstvu Hrvatske u plivanju za osobe sa invaliditetom, te je tim povodom muftija zenički doc. dr. Ejub ef. Dautović u svom uredu u Zenici primio našeg Ismaila sa njegovom majkom Elminom Zulfić. Zajedno sa Ismailom u posjeti Muftijstvu zeničkom bile su direktorica ustanove za predškolski odgoj i obrazovanje "Sindibad" Zenica gđa Šefika Softić, i naša predsjednica Skupštine Udruženja "Lotos" Zenica prim.dr.spec.mr.sci. Aija Smailbegović i uručio im prigodne poklone.

Muftija zenički čestitao je Ismailu na osvojenoj zlatnoj medalji u plivanju, te mu je poželio još puno uspjeha u sportskim nadmetanjima. Također, muftija je direktorici g-dji. Softić i prim.dr. Smailbegović čestitao na projektima koje realiziraju Obdanište "Sindibad" i Udruženje "Lotos".

Sačuvajmo prirodu i jačajmo ekološku svijest mladih

Lotos u akciji "Sređuj park" sa Dobrim kotama. "Dobre Kote" je naziv projekta koji okuplja mlade ljude i umjetnike u cilju integriranja umjetničkih djela u napuštene javne prostore Zenice. Kroz ovaj projekat, umjetnici mapiraju, vrše rekonstrukciju, te potenciraju iskoristivost neiskorištenih i devastiranih javnih prostora na području Zenice kroz integraciju umjetnosti u njihov sastavni dio.

Ko je ovdje "atypično" dijete?

Projekat koordiniraju naši prijatelji iz organizacije NAŠA DJECA Zeniča Radio "Active" Zenica - 88,5 FM.

Uključivanje u sportska dešavanja

Dan na stadionu

Uključivanje osoba sa invaliditetom u kulturna i sportska dešavanja je zasigurno dobar put za inkluziju u praksi. Pozivamo naše predstavnike i predstavnice vlasti da što više promovišu ovakve aktivnosti, kao i da se naravno i sami uključe u organizovanje inkluzivnih sportskih i kulturnih desavanja u našem Gradu.

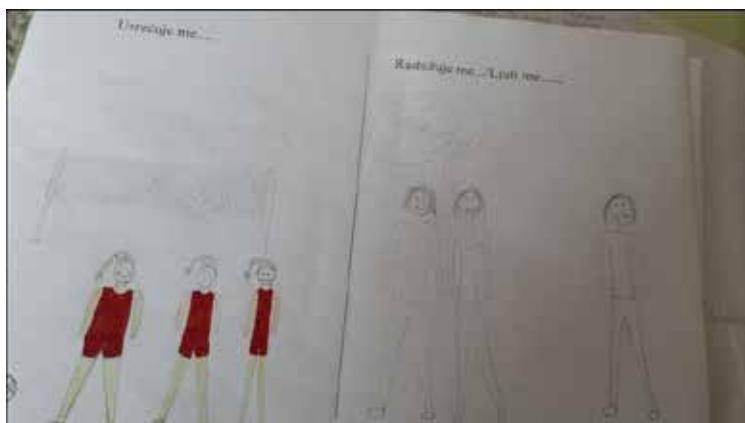

Najda Đidić, Ivana Petrović, Ivana Vasić i Meliha Žutić, uživaju na stadionu "Bilino polje" Zenica.

Zahvaljujemo se našoj prijateljici Ivani Jurišić koja svake godine pronađe način da nas obraduje, pa je tako organizovala za korisnice i korisnike Udruženja Lotos – Zaštita mentalnog zdravlja i Udruženja "Budimo prijatelji" posjetu stadionu „Bilino polje“. Utakmica je bila uzbudljiva, bilo je navijanja i smijeha. Uz navijačke pjesme – Čelik je pobijedio!

Moja posjeta stadionu „Bilino polje“

Kad sam dorazio i posjed stacionu "Bilino polje" sam se pokrenuo u poslovnu aktivnost i u mnozicu vremena do moga staciona došlo je mnogo nešto. Učenici takođe nisu mogli dobiti dozvole da učuju radio, ali mi se poslovni posao desio i kad sam učestvoval u radu učitelja Stojana učiće učitelja učenika. Ali moj glavni poslovni interes je bio da nam učitelji mogu da se učuju radio. A u poslovne stvari, kada su radnici na regionalnim radionicama bili u poslovne radio, oni su održavali u fizičkom kontaktu s njima i takođe su im mogli pomoći u radu. Međutim, mada je postojala ovakva mogućnost, učitelji su bili izolovani od svih drugih učitelja. Zato je bilo teško da se učitelji mogu da učuju radio. Iako je radio bilo u poslovne interes, učitelji su bili izolovani od svih drugih učitelja. Međutim, "Bilino polje" je bio jedan od najvećih učiteljskih radnih mesta u Srbiji. On je bio u fizičkom kontaktu sa svim drugim učiteljskim radnim mestima u Srbiji. No, učitelji su bili izolovani od svih drugih učiteljskih radnih mestima u Srbiji. Radi toga je bio dobar. Ostaje u mom spomenu.

JUNI

- 04.juni UN-ov Dan nevinih žrtava djece – žrtava agresije
- 05. juni Dan čovjekove okoline
- 20. juni Izlet na „Branu II“ – Likovna radionica u prirodi
- 20. juni Svjetski dan izbjeglica
- 26. juni Međunarodni dan borbe protiv zloupotrebe droge i nezakonite trgovine ljudima
- 26. juni Dan povelje UN

JULI

11. juli – Svjetski dan civilnih žrtava rata

11. juli – Dan genocida u Srebrenici

Organizacija "Lotos-Zaštita mentalnog zdravlja" i "Servis centar za podršku porodicama djece i osoba s poteškoćama u razvoju "Dajte nam šansu" su organizovali seminar/trening -prenos modela Servis centra "Dajte nam šansu" o porodicama djece i osoba s poteškoćama u razvoju iz Sarajeva. U okviru projektnih aktivnosti planirani su treninzi u 10 općina, koje je vodila gospođa Ines Kavalec sa saradnicima, voditeljica servis centra "Dajte nam šansu" iz Sarajeva.

Cilj treninga je bio podizanje svijesti o potrebi podrške porodicama kroz otvaranje servisa centara i prenošenja modela rada postojećeg Servis centra "Dajte nam šansu" u Sarajevu.

Trening su vodili: menadžerica projekta koje je istovremeno i majka atipičnog i djeteta s poteškoćama u razvoju i prosvjetni radnik, psiholog, defekolog, socijalni radnik i pravnik. Edukacija je bila namjenjena srodnim udruženjima, volonterima, kao i roditeljima djece/ osoba sa poteškoćama u razvoju. Ove edukacije su već održane i u Tuzli, Zavidovićima, Bugojnu, Foči i Mostaru. Učesnici seminara su bili: volonteri (studenti čija je uža specijalnost rad sa djecom s poteškoćama u razvoju), roditelji djece/osoba s poteškoćama u razvoju, stručnjaci (pedagozi, socijalni radnici, pravnici, defektolozi, psiholozi, prosvjetni radnici), menadžment udruženja.

Mjesec juli je u Lotosu provela Clauer Wang volonterka iz Amerike. Ona je podučavala djecu engleski jezik i razmjenjivala iskustva sa našom omladinom. Cler je prisustvovala u Srebrenici i pomagala oko prijema učesnika marša Mira i učestvovala je u tradicionalnoj ceremoniji u Potočarima.

Cler u Srebrenici.

三連
十七

Claire War

Lotos zapisan kineskim slovima

Posjeta prijatelja iz Italije

Sunčane i tople julske dane uljepšala nam je i posjeta naših prijatelja Andrea Cortesi i Enrique-a iz Bolonje u Italiji. Gosti su bili u Lotosu i u obdaništu "Sindibad".

Posjetili smo i didu volonterke Ivane Vasić, koji je član Udruženja antifašista i boraca NOR-a. Kao uspomenu Andrea je dobio kalendar antifašista za 2017. godinu .

August

01. august Međunarodni dan prijateljstva

12. august Međunarodni dan mladih

29. august Dan povelje Kulina Bana

29. august Dan Ze-do kantona

Jačanje samopouzdanja i samopoštovanja "Otkrivanje super-moći"

U okviru ljetnog ciklusa Lotosovih Kreativnih radionica, volonterka Ivana Vasić je za svoje kreativke i kreativce organizovala ciklus radionica pod nazivom „Otkrivamo talente“. Tom prilikom otkrili smo dodatne talente kao što su javni govor, kulinarske vještine, profesionalno šminkanje, ples i još puno toga.

Svi smo mi mali super-heroji/ne i svako od nas ima svoju vrstu super-moći. To što su super-moći različite od drugih ni u kojem slučaju ne čini manje vrijednim.

Super-moć „Javni govor“ nam je pokazala Aida koja je „probila led“ i otvorila sezonu vježbi javnog govora u Lotosu. Po slobodnom izboru, izabrana tema je bila „Nasilje u školi“ nakon čega je uslijedila diskusija. Aida čestitamo!

Super-moć „Profesionalno šminkanje“ nam je demonstrirao Amar. Meliha je poželjela da je našminka kao glumicu iz njene omiljene serije, a rezultatom je bila i više nego zadovoljna. Od velike je važnosti još od rane dobi jačati samopouzdanje i samopoštovanje mladih.

Jedan od načina je svakako poticanje njihovih talenata koji često, da li zbog stida ili nedovoljne vjere u sebe, čuće sakriveni, te nerijetko postepeno budu potisnuti i neiskorišteni.

Podržimo mlade ljude i

pomozimo im da otkriju svoju super-moć.

Super-moć pod nazivom „Kulinarske vještine“ nam je demonstrirala naša Meliha, i počastila nas „Voćnom salatom a la Meliha“.

Da li je neko za ples?
Zapitala je Najida!

Super – moć „Javni govor“ predstavila nam je i naša Najda, od koje smo naučili nešto više o domaćim i divljim životinjama, kao i kućnim ljubimcima.

Uspomena sa sajma

Sajam mladih kreativaca i kreativki

Udruzenje Lotos je ucestvovalo na Sajmu mladih kreativaca, koji vec trecu godinu zaredom organizuje Centar za mlađe Input u saradnji sa Koalicijom za borbu protiv mržnje "Positive Tolerance" povodom Dana mladih

Naši stalni partneri su omladinci iz udruženja "Budimo prijatelji"

Dr. Aiša i Ada Subašić na štandu

Septembar

- 08. septembar Međunarodni dan pismenosti
- 29. septembar Međunarodni dan gluhih osoba
- 31. septembar – Godišnjica potpisivanja konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije

Svjetski dan gluhih i nagluhih osoba
Učimo znakovni jezik, rušimo barijere

Udruzenje gluhih i nagluhih osoba je u saradnji sa Obdanistem "Sindibad" organizovalo priredbu povodom svjetskog dana gluhih i nagluhih osoba. Predstavnica Lotosa na ovom događaju je bila Ivana Vasic. Uz pomoć Branke Jurić, grupa četverogodišnje djece je otpjevala pjesmu "Ne rugaj se" na znakovnom jeziku. Sve je proteklo divno i emotivno. Želimo da na ovaj način probudimo svijest nadležnih institucija o važnosti poznavanja znakovnog jezika.

Ivana sa članovima udruženja Gluhih i nagluhih osoba

Čas Kreativnog vrtlarstva

U eri tehnologije od velikog je značaja približiti značaj prirode, prijateljstva i ljubavi. U okviru kreativnih radionica sa Ivanom Vasić danas je organizovano "Kreativno vrtlarstvo", te smo tom prilikom u veseloj atmosferi presađivali ljekovite biljke i poželjeli dobrodošlicu jednom novom korisniku.

Ivana, Najda i Meliha sade ljekovite biljke

Novinarke i novinari u akciji

Kako bismo poželjeli dobrodošlicu novom članu Lotosa i učinili upoznavanje opuštenijim i zabavnijim, volonterka Ivana Vasić je podijelila grupu u novinare i novinarke. Predstavljanje članova/članica na osnovu informacija

prikupljenih tokom intervjuja naše kreativke i kreativcu su prezentovali uz kolač tako da je svako dobio priliku da predstavi jednog člana/icu na osnovu informacija prikupljenih tokom „intervjua“.

Suncokret

U mnogim kulturama suncokret je obeležje boga Sunca. Od davnina je smatran simbolom radošću i života, ali i simbolom odanosti i dugovečnosti.

Afirmacija

Volim život i doživljavam *radost* na svakom svom koraku.

Oktobar

- 01. oktobar Međunarodni dan starih osoba
- 03. oktobra ZEPS (Zenički privredni susreti)
- 05. oktobar Međunarodni dan djeteta
- 05. oktobar Međunarodni dan učitelja
- 06. oktobar Međunarodni dan disleksije
- 10. oktobar Svjetski dan mentalnog zdravlja – Dan LOTOSA
- 15. oktobar Dan bijelog štapa (dan slijepih)
- 20. oktobar Dan distrofičara
- 22. oktobar Međunarodni dan pažnje posvećene
mucanju i govornim manama
- 24. oktobar Dan Ujedinjenih nacija
- 31. oktobar UNICEF-ov dan djece, međunarodni dan
šetnje

Lotosova seniorska grupa gospođe Sabir Robović, Mirjana Puđa i Fatima Kulenović

„Treća životna dob“

Šta reći...toliko toga je napisano da mi se čini bez smisla pisati nešto novo jer ko će da čita. Zato ću uzeti slobodu da preprišem jedan pasus iz knjige koju sam nedavno pročitala „Knjiga tajni“ D. Čopra: „Najveća žudnja u životu nije za hranom, novcem, uspjehom, društvenim položajem, sigurnošću, seksom, pa čak ni za ljuljavljju suprotnog spola. Ljudi su stalno i nanovo postizali sve ove stvari, a svejedno su se osjećali nezadovoljno - u stvari često bi se osjećali još nezadovoljnije nego u početku. Najveća žudnja u životu je tajna koja se razotkriva samo onda kada je osoba spremna da otključa skriveni dio svoga ja. U drevnim tradicijama mudrosti ta potraga se upoređuje sa dubinskom potragom za najdragocjenijim biserom, poetični način da se kaže da je neophodno zaplivati mnogo dalje od plićaka., da treba zaroniti duboko u sebe i strpljivo tragati sve dok se ne pronađe biser neprocjenjive vrijednost“ Sve ovo možemo postići baš sada u trećoj životnoj dobi kada smo konačno ostale same sa sobom jer toliko smo puta u prošlosti pomislile kako nam je dosta svega i kako bi voljele da smo same. Pa evo pružena nam je prilika da upoznamo same sebe i da uživamo u svom društvu, da zavolimo sebe baš takve kakve smo i da imamo razumijevanje za same sebe. Kad pronađemo taj biser u sebi postajemo ono što smo i tada naš život postaje blago skupljano tolike godine.
U jednoj od svojih pjesama, Tagora se pita: „Šta ćete dati kada smrt zakuca na vaša vrata?“ Njegov odgovor iskazuje radost onoga koji se uzdigao iznad straha od smrti.

Ispunjenoš mog života. Slatko vino jesenjih dana i ljetnih noći. Moje blago sakupljeno tokom godina i sati prebogati življenjem. To će biti moj dar kad smrt zakuca na moja vrata.

Mirjana Puđa

BAZAR

U prvoj sedmici oktobra realiziran je uspješno jedan mali projekat - humanitarni bazar. Bazar su vodili uposlenici ,roditelji i djeca PPU "Sindibad" u Zenici. Partner u projektu je bilo Udruženje "Lotos"-zaštita mentalnog zdravlja".

Cilj bazara je bio prikupljanje novca za potrebe Lotosa što je uspješno realizirano. Uz ovaj vodeći cilj (prikupljanje novca) možda je mnogo važniji zadatak bazara bio pedagoški cilj: razvijanje altruizma, razvijanje samopoštovanja i sticanje novih vještina kod mladih volontera Sindibada i Lotosa. Djeca i tinejdžeri su se prvi put našli u ulozi prodavača što im je bilo možda u prvi mah neobično ali su se brzo snašli i akciju doveli do kraja. Novo iskustvo im je pokazalo da mogu razvijati ne samo empatiju prema drugima (Lotosu) već i drugim licima i udruženjima i prvo pozitivno iskustvo treba da ih vodi u ohrabrvanje za sticanje novih vještina, da stanu na stand i svoje vrijeme , svoju ljupsost i svoje vrline daruju u ostvarivanju ideje DOBROGA.

Lotos se zahvaljuje prvo gosp. Softić Šefiki, direktorici, i uposlenicima obdaništa Sindibad i svim osobama i firmama koje su pomogale u realizaciji ovog lijepog zadatka.

Želimo mladima učesnicima bazara nove uspjeha i sticanje novih socijalnih vještina i umijeća koje doprinose razvoju njihovog kolektiva i dr. saradnika. (učenika OŠ "Skender Kulenović" Zenica).

Za Lotos

prim.dr.mr.sci. Aiša Smailbegović-Hadžihalilović sa saradnicima

Gospođa Hasna, gospođa Ada i dr. Aiša na Bazaru.

Na štandu Sindibada je bilo vrlo živo i instruktivno.

ZEPS

24. generalni BH sajam

Projekat: IZAZOVI INKLUIZIJE

JU ZAVOD "DRIN" Fojnica

Štand Lotosa i Udruženja "Budimo prijatelji" posjetili su gospodin Denis Zvizdić, gospodin Ismir Jusko i razgovarali sa domaćinima. Značajno je reći da su i pazarili proizvode naših udruženja i time pomogli rad istih. Na štandu ih je dočekala Lotosova najstarija volonterkica gospođa Šefika Korkut Šunje, dr. Aiša i gospođa Nejra Šahinbegović Almir.

Posjetom je bio najviše oduševljen Amir sa kojim je gospodin Zvizdić uspješno komunicirao.

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine Fadil Novalić na štandu Lotosa, pazio je krasnu tašnu za svoju suprugu rad štićenika Zavoda Drin Fojnica. Na štandu su ga dočekali Ilvana Smajić, dr. Aiša, Almir sa majkom – gospođa Nejra i naša najstarija volonterka Šefika KorkutŠunje. Štand na ZEPSu je izvrsna prilika da naši političari upoznaju u direktnom kontaktu naše korisnike i saradnike i daju im i moralnu i materijalnu podršku.

Radionica Živa knjiga

U okviru dječije nedjelje u Gradskoj arenici održan je niz radionica. Lotosova radionica se zvala "Živa knjiga" a realizirali su je logopedka Mirela Maglić i djeca. Radionica je izazvala veliki interes.

Svjetski dan svjesnosti o mucanju (Mucanje nikad nije samo „problem u govoru“)

Rowan Atkinson, Bruce Willis, Tiger Woods, Marilyn Monroe , Gibonni, Slaven Bilić i mnoge druge poznate osobe suočile su se sa poremećajem fluentnosti govora/mucanjem, no to ih nije zaustavilo na putu ka uspjehu

Međunarodni dan svjesnosti o mucanju (International Stuttering Awareness Day – ISAD) u svijetu se obilježava svakog 22.oktobra od 1998.godine s ciljem podizanja svijesti o izazovima sa kojima se osobe koje mucaju suočavaju. Mucanje je poremećaj govora u kojem je normalan tok govora prekinut čestim ponavljanjem ili produžavanjem glasova, slogova ili riječi ili nemogućnošću osobe da počne govoriti. Osim toga, mucanje je višedimenzionalni problem koji djeluje na osobu kao cjelinu i koji, pored govornih poteškoća, često uključuje i negativna osjećanja, strah od govora, sram, osjećaj krivnje, anksioznost, frustriranost, nedostatak samopouzdanja i osjećaj niže vrijednosti. Ponekada su prisutne i druge negativne popratne pojave kao što su: tikovi, neodgovarajuće fiziološke reakcije (ubrzan rad srca, znojenje, crvenilo), različiti pokreti glavom, nogama, rukama i tijelom, izbjegavanje gledanja u oči sagovornika, smanjena koncentracija i slično. Novija istraživanja pokazuju kako je ovaj poremećaj moguće u potpunosti rehabilitirati jedino u ranom djetinjstvu.

Ko pjeva-ne muca

Mnoge osobe koje imaju poremećaj fluentnosti govora ne mucaju kada pjevaju ili glume. Ovaj fenomen se objašnjava time da centar za muziku nosi govor, odnosno, rasterećuje se pažnja sa govora i usmjerava načitam i melodiju. Jedna od logopedskih vježbi u tretmanu mucanja sastoji se od slušanja glasne muzike putem slušalica, pri čemu govornik ne čuje svoj glas i govori bez mucanja. Također, govornik može slušati svoj govor putem slušalica sa određenim zakašnjenjem. U tu svrhu, u Lotosu koristimo Delay aparat (delay auditory feedback).

Iako se može javiti i kasnije, ovaj poremećaj komunikacije se najčešće javlja između 2. i 3.godine života kada se usvaja baza maternjeg jezika. Mozak je spremjan primiti puno informacija, ali motorički i neurološki još nije zreo reproducirati riječi na pravi način. To se zove fiziološko mucanje i uglavnom se ne oblikuje u pravo mucanje ukoliko roditelji i osobe bliske djetetu imaju adekvatne reakcije. Salihović N. (2005) u knjizi „Poremećaj

tečnosti govora“ navodi da se u svrhu otklanjanja mucanja u govoru roditeljima predlažu slijedeći načini razgovora sa njihovim djetetom:

-roditelj treba da govori sa svojim djetetom polako, praveći česte pauze. Sporiji i opušteniji govor će biti efikasniji od bilo kakve kritike ili savjeta kao što su „uspori“, „udahni“ ili „pokušaj polako ponovo“,

-roditelji trebaju smanjiti broj pitanja koja postavljaju djetetu. Roditelj treba da jednostavno komentira ono što je dijete reklo, jer tako mu daje do znanja da je čuo ono što je dijete reklo.

-kada dijete muca, roditelj treba da neverbalnom komunikacijom djetetu da do znanja da ustvari sluša sadržaj poruke, a da ne obraća pažnju na način djetetovog govora.

-potrebno je odvojiti određeno vrijeme u toku svakog dana kada je roditelj u mogućnosti da pruži potpunu pažnju svom djetetu. Kada roditelj razgovara sa djetetom, treba da govori sporo, smireno i relaksirano, i treba da pravi mnogo pauza u govoru. Ovo vrijeme koje se provede sa djetetom, pomoći će u izgradnji samopouzdanja kod djeteta, jer se djetetu daje do znanja da roditelj uživa u njegovom društvu.

-svi članovi porodice treba da se trude da naizmjenično govore i slušaju. Djeca, a posebno ona koja mucaju, smatraju da je mnogo lakše govoriti kada imaju pažnju slušaoca.

- roditelj treba da nastoji da poveća sa djetetom broj razgovora koji djetetu daju poruku da ih roditelj sluša i koji djetetu omogućavaju mnogo vremena za govor.

-iznad svega, treba djetetu dati do znanja da je prihvaćeno takvo kakvo jeste. Najveću moć će svakako imati podrška koju roditelj pruža djetetu.

Ukoliko roditelji primjete poremećaj fluentnosti govora/mucanje kod svog djeteta, najbolje je da što prije potraže savjet od stručnjaka - logopeda!

Mirela Maglić, mag. logopedije
volonterka lotosa

Uključivanje u kulturna dešavanja Posjeta Bosanskom narodnom pozorištu i kinu Multiplex ekran

Ponovo podsjećamo na važnost uključivanja osoba sa invaliditetom u kulturna dešavanja. Važno je napomenuti da uključivanje u ovom kontekstu nikako ne smije podrazumijevati organizovanje odvojenih priredbi i dešavanja isključivo za osobe sa invaliditetom nego inkluzivno - zajedničko sudjelovanje svih kako bismo izbrisali nevidljive barijere među ljudima.

Zajednička posjeta Bosanskom narodnom pozorištu je izmamila osmijehe na licima naših Lotosića. Gledali smo predstavu „Čudovište iz pozorišta“.

U kinu Multiplex ekran smo gledali 3D crtani film „Mali bigfoot“, koji je mališanima pokazao da biti drugačiji ne znači biti manje vrijedan.

Volonterka Ivana, Najda, Aida i Adnana

Uticaj moderne tehnologije na razvoj govora

Živimo u vremenu u kojem su sredstva komunikacije sve savremenija, a međuljudska komunikacija sve siromašnija. Savremena tehnologija, prema mišljenju stručnjaka, može imati negativan uticaj na govorno-jezički razvoj djeteta, kao i na njegov ukupan razvoj. Sve više djece u svijetu i kod nas ima problem sa usporenim razvojem govora. Iako na razvoj govora utiču mnogi faktori, veoma bitan faktor je sredina u kojoj dijete odrasta. Uloga roditelja u razvoju govorno-jezičkih sposobnosti djeteta je veoma važna, posebno u prve tri godine života kada se mozak ubrzano razvija i kada se usvaja baza maternjeg jezika. Često se dešava da roditelji, pokušavajući da usklade svoje poslovne obaveze sa roditeljstvom, svjesno ili nesvjesno posežu za mobilnim telefonima i laptopima kako bi „umirili“, dijete. Stručnjaci sa Univerziteta u Torontu otkrili su da se sa svakih 30 minuta provedenih ispred kompjutera povećava rizik za neki od poremećaja u razvoju govora, i to za 49 posto. Roditelji trebaju biti oprezni sa izlaganjem djeteta virtuelnim sadržajima, pogotovo prije druge godine života. U posljednje vrijeme imamo sve veći broj roditelja čija djeca nisu progovorila ni do treće ili četvrte godine. Kroz razgovor sa roditeljima obično saznajemo da je dijete u najranijem uzrastu bilo višesatno izloženo sadržajima sa TV programa ili crtanim filmovima na maternjem, a još češće na stranom jeziku. Gledanje crtića na stranom jeziku pravi vještačku bilingvalnu sredinu, koja ima negativan uticaj na usvajanje maternjeg jezika. Često se desi da dijete, uprkos izloženosti takvim sadržajima, razvije govor, ali govor nije funkcionalan. Dijete zna reproducirati sve dijaloge junaka iz crtanih filmova, ali nije u stanju da primjeni govor u odgovarajućim situacijama.

Odstupanje od normi govorno-jezičkog razvoja znak je da roditelji trebaju potražiti pomoć stručnjaka – logopeda. Ukoliko kod djeteta u ranom uzrastu ne primjećujemo potrebu za neverbalnom komunikacijom sa sredinom, ako dijete ne razumije ili nedovoljno razumije govor okoline, ako je govor nerazumljiv ili nedovoljno razumljiv, ukoliko dijete govoriti strani jezik, a nije savladalo maternji jezik, ako je govor telegrafski ili nefunkcionalan, odnosno, ne služi komunikaciji- samo su neki od razloga zbog kojih je važno da roditelj potraži pomoć i savjete logopeda. Roditelji će, svakako, i pored rada sa stručnjakom, biti savjetovani da uvedu promjene u svojoj svakodnevničkoj komunikaciji. Roditeljima se savjetuje da provode kvalitetno vrijeme sa djecom, da se igraju i pričaju, zajedno uče nove vještine i provode vrijeme u šetnji. Samo pola sata dnevno potpune posvećenosti djetetu kroz igru, kada jedno oko roditelja nije usmjereno ka mobitelu ili tv-u, čini čuda za djetetov emocionalni i govorno-jezički razvoj.

Mirela Maglić, logopedka

Novembar

- 04 novembar Dan potpisa Evropske konvencije o ljudskim pravima
- 16. novembar Međunarodni dan tolerancije
- 19.novembar Međunarodni dan borbe protiv nasilja i zloupotrebe djece
- 20. novembar Deklaracija o pravima djeteta (UN)
- 25. novembar Dan državnosti BiH
- 25. novembar Međunarodni Dan borbe protiv nasilja nad ženama i Dan Univerzalne konvencije o ljudskim pravima.
- 29.novembar Sjećanje na AVNOJ

Klovnovi bez granica u našem Gradu

U novembru su nas posjetili „Klovnovi bez granica“ iz Italije i održali priredbu u obdaništu Sindibad i u Shopping centru „Džananović“.

Posjetioci shopping centra sa pažnjom promatraju nastup klovna,
lutkara i mađionačara naših gostiju.

Djeca iz obdaništa su se pridružila klovnu

Međunarodni dan tolerancije

Tolerancija se uči.
Almir, Adnana, Najda, Amer i Aida

Adi Salčinović, Input, dr. Aiša, Lotos i Zlatan Dizdarević, Forum građana Zenica

Na radionici povodom obilježavanja Dana tolerancije u muzeju Grada Zenice imala je besedu i dr. Aiša. Ona je istakla modalitete koji se odnose na upoznavanje sa pojmom tolerancije i istakla nazine poglavlja prema knjizi profesorice Mirjane Krizmanić o toleranciji.

Autorica pregledno daje naslove:

- Šta je tolerancija
- Utjecaj kulture na toleranciju u različitim područima ljudskog života
- Što sve pogoduje razvoju i održavanju tolerancije?
- Izražavanje tolerancije
- Mjerenje tolerancije
- Granice tolerancije
- Tolerancija prema različitim idejama i ljudima
- Tolerancija i netolerancija u svakodnevnom životu
- Posljedice tolerancije i netolerancije
- Poticanje i poučavanje tolerancije.

29. novembra udruženje Lotos je pristupilo Koaliciji organizacija osoba sa invaliditetom Zeničko-dobojskog kantona. Naše predstavnice su Adelhađa Subašić i Ilvana Smajić.

SRETAN DAN DRŽAVNOSTI

Decembar

1. decembar Međunarodni dan osoba sa invaliditetom
05. decembar Međunarodni dan volontera za ekonomski i socijalni razvoj
08. Dan sjećanja na stradanje žena u ratu u Bosni i Hercegovini
10. decembar Dan ljudskih prava, godišnjica potpisivanja Univerzalne deklaracije o pravima čovjeka
30. decembar obilježavanje Nove godine u klubu LOTOS

U Lotosu obilježavamo sve ove datume. Dr. Aiša se prisjeća glavnog junaka iz knjige "Jukonski gavran" ruskog autora Mladenova M. koju je čitala kao dijete. Glavni junak indijanac Kuzma je bio bolestan i u odaji u kojoj je ležao na zidu je bio crkveni kalendar. Tamo su crvenim slovima bili naznačeni crkveni praznici.

Danas se naša predsjednica pita: "da se Kuzma probudi u našem 21. vijeku i pogleda laički kalendar koliko bi bio iznenađen!"

Svaki dan se obilježava nešto bilo prema datumima koje je imenovala komisija Ujedinjenih nacija ili neka druga svjetska udruženja. Naravno da moramo poštovati i naše lokalne praznike.

Priloženi crteži iz bojanke za odrasle u izdanju Liber Nexus , 2016 Beograd

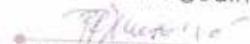

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

Nisveta
Kozlić

SPECIJALNO PRIZNANJE
ZA PRIMJER DOBRE
PRAKSE "LEPTIR"
u 2017. godini

Radmila Rangelov-Jusovic
Izvršna direktorka
COI SBB

Naša saradnica, odgajateljica u PPU "Sindibad" dobila je specijalno priznanje, srdačne čestitke od tima Lotosa.- Sarajevo 08.12.2017. godine i Sarajevo 10.12.2017. godine

MIROVNA NAGRADA

Mreža za izgradnju mira

dodjeljuje

**Aiši Smailbegović
Hadžihalilović**

mirovnu nagradu

za značajan doprinos u izgradnji mira i promociji ljudskih prava

mreža za
izgradnju mira

Sarajevo, 11. decembar/prosinac 2017.

Na slici gospodin Ibro Spahić, dr Aiša, Ambasadorica Savezne Republike Njemačke, njena ekselencija Christiane Hohmanni njegova ekselencija Andreas Hagelberg, ambasador kraljevine Švedske

Ambasador Kraljevine Švedske predaje nagradu, povelju i sliku mlade umjetnice Alene Gojak.

Sretna nova godina
Hapy New Year, Glückliches Neues Jahr, Buono Anno Nuovo,
Bonne Annee

LISTA UČESNIKA RADIONICA KOALICIJE ZA POZITIVNU TOLERANCIJU

- 1.** Udruženje LOTOS, Zenica
- 2.** Fondacija CURE, Sarajevo
- 3.** Regionalna advokatska komora Zenica
- 4.** Pravni fakultet, Univerzitet u Zenici
- 5.** Odbor za međureligijsku saradnju, Zenica
- 6.** Obdanište Sindibad, Zenica
- 7.** Kantonalni zavod za pravnu pomoć, Zenica
- 8.** Centar za pravnu pomoć ženama, Zenica
- 9.** Udruženje Medica, Zenica
- 10.** Pravni fakultet, Univerzitet u Travniku
- 11.** OU Nova vizija, Novi Travnik
- 12.** Centar za edukaciju mladih, Travnik
- 13.** Savez civilnih žrtava rata Zeničko-dobojskog kantona
- 14.** Udruženje civilnih žrtava rata Gornjovrbaske regije/Bugojno
- 15.** Servis znakovnog jezika LOTOS, Zenica
- 16.** Udruženje invalidnih osoba, Travnik
- 17.** Udruženje roditelja, gradana i prijatelja osoba sa posebnim potrebama Osmijeh, Novi Travnik
- 18.** UG Dlan, Zenica
- 19.** Udruženje osoba sa invaliditetom Zeničko-dobojskog kantona
- 20.** Centar Duga, Novi Travnik
- 21.** Udruženje Leptir, Bugojno
- 22.** Učitelji bez granica, Zenica
- 23.** Udruženje Budimo prijatelji, Zenica
- 24.** Udruženje Roma Srce istine, Zavidovići
- 25.** NVO Održivi povratak, Maglaj
- 26.** Forum građana Zenica
- 27.** OSCE

Ime Udruženja

Naše Udruženje je nazvano po čudesnoj biljci L O T O S. Taj cvijet raste u svim krajevima i opjevan je od mnogih pjesnika i čest je motiv u djelima likovnih umjetnika od starog Egipta do danas.

Lotos je biljka za koju je vezano mnogo simbola. On se racvjeta na površini ustajalih voda. Zato je lotos simbol čistoće. Biljka izlazi iz tame i racvjetava se na punom svjetlu pa je i simbol duhovnog procvata, simbol je vasionske harmonije. Modri lotos je u Indiji simbol mjeseca a ružičasti lotos simbol sunca. On je i simbol vremena jer pokazuje prošlost, sadašnjost i budućnost. Kod egipćana lotos simbolizira rođenje a opisan je i u Kur'anu na granici pojavnog i nepojavnog svijeta, lotos iznad sedmog neba u vezi sa događajem Miradža (nebesko putovanje posljednjeg Božijeg Poslanika).

LOTOS danas

Je nestranačka neprofitna organizacija koja realizira projekte iz oblasti mentalnog zdravlja. Finansira se simbolično po projektu, u suštini promoviše i njeguje dobrovoljni rad svojih članova uz filozofiju da se svako dobro djelo nekada vrati.

LOTOS i mladi

Lotos mladim ljudima ne može ponuditi zaposlenje ali može pružiti mnogo stvari koje će obogatiti njihov duhovni život. Volonterima lotosa je dostupna obimna literatura, mogućnost da realizuju vlastite kreativne sposobnosti, učeće na različitim seminarima, konferencijama i na internacionalnim kampovima za mlade. Do sada su naši volonteri bili u Sloveniji, Austriji, Italiji, Srbiji, Bugarskoj, Makedoniji i Japanu.

Zainteresovani mladi ljudi profesionalci u nekim oblastima kao i paraprofesionalci koji žele raditi u okvirima statuta i misije lotosa stiču radnu disciplinu, stiču znanje i iskustvo u komunikaciji sa drugima i stiču niz drugih pozitivnih znanja i vještina.

Pozivamo mlade da se pridruže našim volonterima i postanu članovi našeg Udruženja. Naš rad krase:

“čovječnost **dobro** **dobročinstvo** empatija **humanost**
ljubav ljudskost **mir** **nesebičnost** **odgovornost** osmjeh
poštjenje **poštovanje** **pravda** **radost** smisao
solidarnost **sreća** toplina zadovoljstvo **zajedništvo**”
„Preuzeto od Mozaik-dobro za filantropiju“

Emina Hadžihalilović

Pogovor

Dragi čitaoci
meni je predstavljalo veliko zadovoljstvo upoznati
Vas sa jednim dijelom naših aktivnosti.
Ako zaželite da nas sretnete uživo biće mi još veće
zadovoljstvo.

Ivana Vasić

Voditeljica kreativne radionice u slobodno vrijeme
dipl. jur posvećena zaštiti prava mladih posebno osoba sa
onesposobljenjem.

Naša poruka na kraju ove godine.

Dragi roditelji i staratelji,
ljubite svoje dijete,
grlite svoje dijete, stalno,
neka se osjeća voljeno i zaštićeno,
neka dobro zna da su roditelji uz njega.

Ljubav se ne može dozirati i ne može se reći za danas je dosta, umorni smo.

Nemojte tući svoje dijete, ako je palo, ako je nešto razbilo, ako loše čita, ako loše piše, ako je dobilo jedinicu u školi a Vi želite peticu.

Samo uz jaku i neizmjernu ljubav dijete može izrasti u zrelu i pozitivnu ličnost.

Oslobodite svoje dijete strahova od Vas, od škole, jer će se u budućnosti bojati svoga momka, svoga muža, svoga šefa i nikada neće biti u potpunosti JA.

Volite svoje dijete i pružajte mu podršku u svakom trenutku

Stručni tim Lotosa

Anegdota za kraj

Una u dobi dvije i po godine djevojčica naše članice postavlja pitanje:

“Mama kakva je životinja konj?!”

Mama Maja odgovara: “Dobra životinja!”

Una pita “Pa zašto ga svi jašul?”

Mama Maja je ostala bez teksta.

Na kraju tekuće kalendarske 2017. godine možemo sa zadovoljstvom rezimirati naš rad i zaključiti da smo i ove godine uspješno realizirali sve naše planirane aktivnosti.

SRETNU I USPJEŠNU NOVU GODINU Happy and successful New year from Lotos

May the forthcoming holidays
be filled with peace
and may the New Year bring
joy and happiness
to you and yours.

Lotos

Emina Hadžihalilović-Muračević psihologinja
na edukaciji iz kognitivno bihevioralne
terapije, izvršna direktorica Udruženja.

Čestikama za Novu Godinu pridružuju se članovi našeg Upravnog odbora,
volonteri i korisnici.

ZAHVALNICA

Udruženje Lotos je neprofitna organizacija, zato nam je ugodna dužnost da zahvalimo svim pojedincima i organizacijama koji su nam svojim znanjem, svojim vremenom i svojim prostorom, savjetom, novcem, dobrovoljnim radom omogućili realizaciju naših ideja.

Donatori:

ADRA

Aromatic UD PK Zenica

Babić Šerif

Beganović Amel

Comitato ISCOS Emilia Romavina – Italija

Delić Mehmed– Habab

Derrigan Dean

Džananović Salko

Grad Zenica

Hadžić Jasmin – Blicko

Halilović Behisa

Imamović – Sarajlić Velida

Jurišić Ivana

Konjić Nihad i saradnici

Kulenović Fatima

Lutrija Bosne i Hercegovine

Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK

Muzej grada Zenice

Omerspahić Amra i Murad

O.Š. Enver Čolaković i njihovo uposlenici Nesadi Huseinspahić

O.Š. Skender Kulenović Zenica

Pekara "MIDO" d.o.o. Zenica

PERO d.o.o. Zenica

Poslovni sistem RMK – ZEPS

Rayex d.o.o. Zenica

RTV Zenica

Sarajlić Azra

Sičanica Edina

Strukar Mensur

Tunović Muhamed – Badi

Turkish-Doner

Zenica-blog

Lotos njeguje multikulturu
Smanjuje tugu
Unutar porodice
Podiže samopoštovanje
Samopouzdanje kod djece
i odraslih

SUPLEMENT

Prilozi za prijedloge za Mirovnu nagradu mreže za izgradnju mira za rad na izgradnji mira, promicanju tolerancije i ljudskih prava.

Mirovna nagrada Mreže za izgradnju mira za rad na izgradnji mira, promicanju tolerancije i ljudskih prava

Obrazac za nominaciju

Podaci o osobi ili školi:

Kada bismo tražili sinonim za pojam širenja dobrote, dobrih djela, otvorenih vidika, borbe za ljudska prava i tolerancije među ljudima to bi definitivno bila naša prim.dr. Aiša Smailbegović-Hadžihalilović.

Pedijatrica i dječja psihologinja u Gradu Zenica, koja je pomagala mnogima tokom svoje ljekarske karijere, ali i dan danas, nekoliko godina nakon odlaska u penziju. Svoje ljekarsko umijeće usmjerila je u humanitarne aktivnosti, još početkom rata 1992-1995. godine kada je započela svoju misiju pomoći i podrške marginalizovanim grupama, ranjenicima, djeci civilnim žrtvama rata, osobama sa intelektualnim i tjelesnim invaliditetom,..gradeći jedinstvo i toleranciju u vrijeme kada su to bile već odavno samo misaone imenice. Često se pojam doktorica i doktor vežu za visoki status, položaj, nerijetko i nepristupačnost. Doktorica Aiša je sve suprotno od toga, ona je osoba koja neumorno pokušava u birokratiju unijeti emociju i srce, koja konstantno radi na povezivanju različitosti koje se odnose na vjeru, invaliditet, naciju,....Najjednostavnije rečeno „narodna žena“ koja svojim neposrednim, nekonvencionalnim i prije svega ljudskim pristupom ruši sve barijere, statusne, nacionalne, rasne, vjerske,..., a svojim primjerom motiviše i druge oko sebe tako da se lanac izgradnje mira, dostojanstva, jednakosti i tolerancije širi dalje. Gotovo da ne možete sresti osobu ili uči u bilo koju prodavnicu, pekaru, taxi itd., a da ne najđete na barem jednu osobu kojoj je doktorica Aiša pomogla da direktno ili indirektno ostvari neko od svojih osnovnih ljudskih prava za koje je osoba bila uskraćena, koju je motivisala da i sama započne misiju promocije ljudskih prava i tolerancije, da li tiho u svojoj okolini ili javno. Često se šalimo da su mene prema doktorici Aiši „donijele poplave“. Godine 2014. tražeći način da pomognem ljudima iz poplavljениh područja, svi putevi su me vodili u jednom smijeru prema doktorici Aiši – abecedi i azbuci ljudskih prava i vraćanja dostojanstva ljudima. Kada bi trebalo nabrojati sve aktivnosti kojima se doktorica Aiša bavila i kojima se još uvijek bavi, bilo bi zaista teško jer ih ima u svim sferama, ali ono što bi bilo zajedničko za svaku njenu aktivnost bilo bi vraćanje dostojanstva, borba za

jednakost među ljudima, rušenje predrasuda, inkluzija, pomirenje, mir među ljudima. Nije uopšte bilo teško pronaći ljude koji će odvojiti vrijeme i napisati riječi preporuke za našu doktoricu, onako iz srca, jednostavnim jezikom, kakva je i doktorica i njena djela, ono što je bilo zaista teško jeste izabrati koje preporuke priložiti uz ovaj obrazac. U nadi da ćete prepoznati ulogu osobe „hodajuće srce tolerancije, jednakosti i mira“ nominiram doktoricu Aišu Hadžihalilović-Smailbegović za mirovnu nagradu 2017. godine, uz napomenu da je to, u konkretnom slučaju, nagrada za posljednih 20 godina izgradnje mira i pomirenja različitosti u našoj zajednici pa i šire.

Naziv osobe ili škole: Aiša Smailbegović-Hadžihalilović

Ime i prezime kontakt osobe: Ivana Vasić

Biografija kandidata/kinje odnosno više informacija o školi

Doktorica Aiša je završila gimnaziju i medicinski fakultet u Sarajevu, gdje je specijalizirala dječje bolesti. Na filozofskom fakultetu u Sarajevu završila je interdisciplinarni studij „Humani odnosi među polovima i odgovorno roditeljstvo“ i stekla naslov Magistar pedagoških nauka. U toku radnog vijeka najviše je vremena provela sa djecom školskog uzrasta, a posebno sa djecom sa intelektualnim i tjelesnim invaliditetom, njegujući humanistički pristup djeci i njihovim roditeljima.

Od rata vodi Udrženje „Lotos-Zastita mentalnog zdravlja“ u kome promovise toleranciju među ljudima. Medju njenim saradnicima i prijateljima su ljudi sa visokom motivacijom i profesionalnim ponašanjem koje ona iskreno podržava. Kako bi moderno rekli radimo sa „osobama svih spolova, svih društvenih slojeva i svih svjetonazora“.

Ona lično ne voli da naglašava taj dio njenog karaktera ali njeni saradnici iskreno priznaju i poštuju njene stavove pogotovo kada zajedno obilježavamo sve vjerske praznike. Tri godine je živjela u zapadnoj Africi, država Gvineja gdje je osobito pomatrala odnos osoba urednog razvoja prema osobama sa težim intelektualnim i tjelesnim invaliditetom.

Svoja opažanja i iskustva u radu s ljudima prenosi mladim saradnicima različitih usmjerenja, nesebično što je rijetko u današnjem vremenu.

Osim redovnog školovanja u toku rata i poslije rata pa sve do danas je završila niz edukacija iz oblasti strategije stresa i psihoterapije. Udata je i ima troje djece.

Postignuća / poteškoće

Zaista je teško nabrojati brojna postiguća koje je doktorica Aiša ostvarila. Ipak, kada upoznate našu doktoricu, vidite da su najveća dostignuća ona emotivna koja se ne mogu opisati ni nabrojati. Neka od postignuća koje možemo nabrojati su to da je kao studentica, vodila dvogodišnju akciju Podveležja. U toku svog radnog života, objavila je oko 100 stručnih radova, a dobila je i oko 20 društvenih priznanja među kojima je dva puta dobila nagradu UNESCO za Jugoslaviju, nagradu Hiygia za Jugoslaviju i niz drugih priznanja. U Zenici je, kao priznanje za svoj rad dobila plaketu Grada Zenice.

Tokom svog rada, nailazila je, a i danas nailazi na brojne prepreke i poteškoće. Jedna od čestih poteškoća koje se pojavljuju u njenom radu je ljudski faktor u birokratskim postupcima koji uveliko otežavaju već komplikovan proces ostvarivanja osnovnih ljudskih prava, naročito osoba koje pripadaju marginalizovanim grupama. Tokom radnog vijeka, često se susretala sa osuđivanjem i nerazumijevanjem odnosno mišljenjem da je svoju ljekarsku karijeru „protračila radeći sa ljudima kojima pomoći nema i kojima pomoći ne treba“. Međutim, doktorica je svaki problem i poteškoću posmatrala kao izazov, i nastavila širiti svoju mirovnu misiju, bez velikih riječi, dokazujući da je ljudsko dostojanstvo, tolerancija, jednakost i mir osnovno pravo svake osobe.

PREPORUKA

Poštovani,

Iznimno mi je zadovoljstvo napisati preporuku za kolegicu dr. Aišu Hadžihailović. Aišu poznajem duži niz godina kao stariju kolegicu uposlenicu JU. DZ Zenica i kolegicu na Zdravstvenom fakultetu UNZE.

Uvažena kolegica je za vrijeme aktivnog rada u JU.DZ Zenica pomjerila granice djelovanja za jednog doktora i pokazala kako se treba i mora raditi i van posla, a za dobrobit zajednice u kojoj se živi. S pravom mogu reći da ovakva osoba zасlužuje veliki respekt i divljenje i da je ova nagrada najmanje što joj se može zahvaliti u ime sve one djece kojoj je nesebično posvećivala svoje vrijeme i ljubav kao i u ime brojnih roditelja djece koja se najvulnerabilnija u našem društvu, a to su djeca sa poteškoćama u razvoju. Energija, ljubav i posvećenost nešto što je dr. Aiša nastavila raditi i u vrijeme mirovine što takođe govori o njoj kao rijetkoj osobi, jednoj altruistki koja u vrijeme opće devalvacije svega čestitog u društvu i dalje nalazi motiv za pomoći onima u potrebi.

Ne dvojim da će ukoliko joj se se dodijeli, ova Mirovna nagrada Mreže za izgradnju mira za 2017. godinu otici u prave ruke i pravoj osobi dr. Aiši Hadžihailović!

Srdačno,

prof.dr. Larisa Gavran

Zenica, 08.11.2017.godine
Larisa Gavran , MD, PhD
Professor of Family Medicine
Address (office): Fra Ivana Jukića br. 2
Address (home): ABIH br.9
Zenica 72000
Bosnia&Herzegovina
Phone: ++387 61 447856
Email: gavranlarisa@yahoo.com

Aprilski dan davne 1987. godine u Zenici, prvi posao i susret s jednom divnom ženom koja će ostaviti duboki trag u mom životu.

Sačekala me je u svojoj ambulanti, priupitala šta sam sve učila, iz kojih knjiga i rekla da za deset dana ostajem sama u poslijepodnevnoj smjeni. Nisam vjerovala da će ta žena neobične priče, milog glasa i predivnog pogleda biti i moja šefica, moja majka, starija sestra, koleginica. U njoj, u mojoj dragoj dr. Aiši pronašla sam sve to.

Imala je za mene riječi hvale, ulijevala mi je samopouzdanje, bodrila me i govorila da puno znam, da se moram suočiti sa svim izazovima medicine. Prenosila mi je znanje nesobično, edukovala me je, upućivala u tajne pedijatrije, u dušu djece, u psihu bolesnika. Tada sam bila sama, daleko od svojih roditelja. Kada sam prvi put bila bolesna osjetila sam neku tugu, nemoć i spoznala što znači biti sam u tuđem gradu. Odvela me je svojoj kući, brinula se o meni i tada je bila za mene moja majka.

Moja odluka da se udam, opet sam svoje emocije podijelila s njom. Bila mi je kao starija sestra u tim momentima. Njen poklon za moju udaju i danas čuvam i često nosim oko vrata.

Moj prvi rad za kongres napisale smo zajedno. Ja sam ga izlagala, tada je bila za mene moja koleginica od koje sam puno naučila.

Život nas je poslije nekoliko godina rastavio. Došla su teška, ratna, zla vremena, gubili smo kontakte, brisali smo prijateljstva. A ona, moja draga šefica, moja dr Aiša nije zaboravila mene, ni ja nju. Pronašle smo se ponovo i nastavile sve ono što smo nekada započele. Ništa nije moglo da promjeni njenu dušu, njen odnos prema meni.

Odavno ne živimo u istom gradu, ali i danas kada se čujemo, to je kao da nikada naše poznanstvo, prijateljstvo i kolegijalnost nije prestalo. Prvo pita za mog sina, onako brižno i s toliko ljubavi kao da je njen i onako kako samo ona zna, a onda nastavimo naš razgovor. To je onaj razgovor koji je započeo jednog davnog aprila u Zenici. Ušla je u moj život, obogatila ga, oplemenila.

Imati dr.Aišu Hadžihalilović za prijatelja je Božiji dar.

Dr. Snežana Bursać-Arandelović
Specijalista epidemiolog

Dr. Snježana prva s lijeva, dr. Aiša, ing. Maida Morankić i prof. Emina Pandžo

Nagrada uz Povelju Mira je slika Autorice Alene Gojak.

JUGOSLOVENSKA NACIONALNA KOMISIJA ZA UNESCO

KONKURS 1970

II NAGRADA

DODE LJENA

A I Š I S M A I L B E G O V I Ć

studentu Medicinskog fakulteta, Sarajevo

Beograd

25. maj 1970

Na konkursu za najbolji pismeni rad,
raspisanom za 1971. godinu, odlukom
žirija Jugoslovenske nacionalne ko-
misije za UNESCO, AIŠI SMAILBEGOVIĆ
studentu Medicinskog fakulteta iz
Sarajeva, dodeljuje se III nagrada
za rad na temu "Poznajes li jednog
nepismenog - šta misliš o njegovom
životu?"

Beograd

28. maja 1971.

PREDSEDNIK

Jugoslovenske nacionalne
komisije za UNESCO

Odjednom, iz vremena proteklog pojavio se dr. Waren sa svojim unukom Davidom. Došao je sa Davidom iz Kalifornije da mu pokaže gdje je i šta je radio u ratu.

Za članove Lotosa bilo je pravo iznenađenje sresti se poslije 20 godina i prepoznati se uprkos tjelesnih promjena koje su se zbole u proteklom periodu.

Emina Hadžihalilović, izvršna direktorica lotosa, Damir Čampara volonter i gospodin Waren uz zajedničku kafu

The Pied Piper

It was clear from the very first that she drew people to her. Perhaps it was her motherly look. Perhaps it was the stocky, sturdy look of this peasant like lady. She looked like she had come from the earth. Perhaps it was the way in which she described the experiences and needs of the young people she served. After four years of the Bosnian War, her discussions were filled with intensity and emotion. While discussing the losses incurred by the young people, she would sweat on her forehead and would sometimes roll her eyes. During one meeting, she asked if people believed in prayer. She told of how the children had suffered thus far in the war. She told how they had witnessed destruction of homes, families, and friends. Her breathing became more rapid. She described how prayer may be the only resource available. She continued to talk of the losses of the children. She described how one child's family had left their home, how the family had separated; the mother taking the child one way and the father going another. She told how the child ran frightened into the night, and disappeared into the trees. Later, the child would remember the noise of the shooting, the fright of the darkness, and the loss of his father. "Sometimes, she said, "there is only prayer".

Dr. Aisa was a pediatrician and a child psychologist. She drew children to her. It was not just her physical appearance that brought the children; it was also her heart and creativity. She used her heart to influence every interaction with others. She exuded warmth, caring, and a bubbly personality. She used her creativity to develop programs that appealed to the children of the community. Central Bosnia and Hercegovina offers wonderful natural scenes. One can see the mountainous beauty and its fertile soil. Wild mushrooms, flowers, and natural herbs fill the countrysides. She blended the interest in the simple delights offered by nature and the natural interests of children in the out of doors. She developed a program called the "Herb Children."

Three days later on a Sunday morning I was walking from my rented house towards the downtown section to attend one of the churches. As I passed an apartment house, Dr. Aisa exited the building. She saw me and said, "Mr. Voren, dobro utro." I returned the Bosnian greeting of Good morning and asked, "Kako Ste?" "Dobra," she replied, "Good." And off she went into her language.

"Neh razumjem," I said, "I am not understanding." From the lot came several children, "Doktor Aisa!" they called. She replied by greeting one of them by name and telling him "Go up to my apartment and fetch my niece," and to the other, "Go pick up that trash from the yard and put it in the trash bin." Both children eagerly obeyed. Seven stories of climbing by the child brought Dr. Aisa's niece to the window. After a brief discussion, her niece Belma joined us on our walk to town as our interpreter.

Dr. Aisa's program joined neighborhood children of Serb, Croat, and Muslim backgrounds in raising herbs for the hospital pharmacy, in cleaning the neighborhood of trash, and in taking safe trips to the country.

As we continued our walk, kids ran up to her; she smiled, greeted them, and asked them to pick up trash. They always eagerly obeyed. Adults from the other side of the street

U arhivi smo našli fotografije sa manifestacije koju opisuje dr. Waren usvom tekstu.

We foundin the archives photos fromthe eventdescribed byDr.Warreninhis text

Kemica i Borjan, Muniba i druga djeca

yelled greetings across to her. I thought, "What a magnet. She seems to be known and liked by everyone."

Indeed Dr. Aisa was known and liked by everyone. She was a Medical Doctor specializing in pediatrics; she had a Master's of Science degree in the field of counseling; and she was the head of the Pediatrics Clinic in Zenica a city of 64,000 before the war and over 100,000 currently. Two weeks later I had the opportunity to have dinner with Dr. Aisa and more fully understand the depth of this local saint. I remember approaching her apartment house that evening. Unsure of where she lived she had sent two children to meet me. To me they ran, "Doktor Aisa?" they asked.

"Da," "Yes," I said. One grabbed my brief case and the other motioned me to follow. Up the seven flights of stairs we went. The smile on the faces of those children indicated just how pleased they were to serve Dr. Aisa.

Inside the apartment I was greeted by Dr. Aisa, her husband, daughter, and her niece Belma. Eager to fill in the story of this special person my eyes drifted around the room. The room was filled with art pieces collected from previous travels. There was art from Africa, South America, and elsewhere in Europe. One could just imagine the social and economic position she must have enjoyed before the war.

Her family experience was not unlike many Bosnians. Her nephew had been killed by a mortar in the Sarajevo Market Place two years previously, her niece had experienced the closeness of a sniper's bullet whizzing past her face, and the whole family had experienced the hunger of the siege during the war. Because of her knowledge of earth, Dr. Aisa supplemented the families meager supplies with herbs for taste, tea, and medicine.

Some would find it easy to withdraw into her work, but not Dr. Aisa. Three years before she had noticed a thirteen year old Jasmina routinely visiting children in the hospital. Together they formed part of her children's program. They began to call their program the "Lotus Program." It now contained two parts, the herb growing section and the hospital visiting program were children visited children.

Dr. Aisa also knew how to use resources. She invited young people to my trauma and grief resolution training. Jasmina, now sixteen learned how to relate even more effectively to traumatized children. She sought small donations that helped enhance the Lotus Program. With odds and ends for costumes she developed a drama group that performed Bosnian tales for children of the community. With gifts of puppets she worked with Jasmina on the special project for the hospital.

On Tuesday, Jasmina met me at the hospital. There was much excitement as we walked down the hallway. Children ranging from ages of six to fourteen rushed to a special spot in the hallway. Jasmina, playing the excitement like a fine musical instrument, reached into her bag, glanced up at the children, smiled and brought out a puppet. She handed out what puppets there were. She kept one for herself which she used to give to me for the opening greeting. I greeted them, "Dobar Dan, kako ste?" "Good day, how are you?" I said through the puppet.

The children responded, "Dobro! Good."

After receiving the puppet from me, Jasmina began to talk with them. She greeted them. She asked who would be willing to tell her story. Eagerly, children's hands went into the air. She chose one little girl and through the puppet began to ask the questions as taught in our seminar. The child responded. It is always amazing how children who are

Stoje: Ankica Despotović, Tanja Samardžić, sjede: Lea Popović

Sandra Marić sa gitarom

usually afraid to tell their story will talk through puppets or drawings. Jasmina had created a sense of trust in the group. These children responded to the respectful partnership developed between Dr. Aisa and Jasmina. As Jasmina and I walked down the hall to leave, we could hear the spontaneous laughter of children who had faced their losses. These children despite their amputations had regain begun to the joy of childhood.

Later that summer it was Awards Day for Dr. Aisa's children. She understands that children need more than the opportunity to serve, they also need recognition. On this day over a hundred parents and children are gathered to celebrate. It is important to remind oneself that Dr. Aisa has managed to bring together Serb, Croat, and Muslim parents to celebrate with their children. While the look on each child's face differs, they all are sharing in this non partisan celebration.

While the younger children run about, one thirteen year old is quietly taking in the events. Her name is Vesna. She watches deep in thought as the young guitarist of fourteen years plays Bosnian folk songs. She listens quietly as a sixteen year old master of ceremonies begins the formalized part of the program. Vesna watches the introductions of the foreign visitors. She seems curious about us but continues her distance. The young master of ceremonies calls the names of the participants and gives them their bags of goodies. Eventually, the M.C. calls Vesna to the stand. There is a slight trace of a smile. Dr. Aisa then walks to the microphone and asks for silence. The children immediately become quiet. Dr. Aisa speaks, "You all have done so much for your neighborhood. Your clean up programs and your gardens have added to our community. Because I am proud of you I am asking Vesna in our name to show our foreign visitors Mr. Warren and Mrs. Georgina her garden." As the applause begins, the children swarm around the smiling Vesna. She leads us to her garden and with great pride shows us her work.

Dr. Aisa has helped to bring support, pride, and joy back into the lives of the children of this community. She has risen above the problems of this war to show what faith and hope can do for others. She has found a way to renew herself through the growth of her special children. Dr. Aisa demonstrates the value of giving a little kindness to our children and the harmony which we can receive from them even under the most difficult of circumstances.

CENTER FOR CHANGING SYSTEMS

Language and Maps for Human Change

Warren L. Dale, M.A.
Communication Consultant
Director of International
Trauma Care Services

1637 Carleton Court
Redwood City, CA 94061 USA
Phone: (415) 788-9773
Fax: (415) 261-0889
E-Mail: dale2lalerge@igc.org

To Dr. Aisa
Dale
Warren
written in 1995
6/20/13
signed in
1995

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
OPĆINA ZENICA

NA OSNOVU ODLUKE O DODJELI JAVNIH PRIZNANJA ZENICE
POVODOM 20. MARTA - DANA OPĆINE ZENICA
DODJELJUJE SE:

PLAKETA ZENICE

prim. dr. m. sc. Smailbegović Madižihalilović Aisi

ZA DOSTIGNUĆA NA UNAPREĐENJU
MEDICINSKE BRIGE O PSIHIČKI ŽAOSTALOJ DJECI

29. mart 1935.
29. mart 1999.

NAČELNIK OPĆINE
dr. Madižihalilović

PREDSEDANUCI
VJEĆA OPĆINE ZENICA
Oliver Tugayev, dr. i. ing.

Prva preporuka

Ime i prezime	Vahid Tirić
Pozicija	Slikar nogama
Odnos sa osobom ili školom	<u>roditeljsko prijateljskio dnos jer „smatram ko jednom sa dr Aišom provede određeno vrijeme ona ostaje vječno s tom osobom“</u>
E-mail:	
Telefon	060/328-7774

Pismo preporuke (do 500 riječi)

Kako opisati doktoricu Aišu?! To je za one koji ju poznaju veoma lako, a pak za one koji ju ne poznaju malo poteško.

To je žena sa jednim srcem koje kuca za svu djecu na svijetu, žena za koju je svaka nagrada i priznanje malo, u odnosu na ono što ona čini za druge.

Ja sam doktoricu Aišu upoznao 1994. godine kada sam doživo tešku nesreću, prilikom koje sam izgubio obje ruke. Tada sam imao 13 godina, a za vrijeme moga boravka u bolnici Zenica prvi put sam upoznao doktoricu Aišu. U najtežim tenu cima moga života ona je bila ta koja me je natjerala da počnem pisati nogom, žena koja bi la ne samo uz mene već uz svu djecu i davala sebe i svoje vrijeme, vjerovatno nekada zapostavljajući i vlas titu djecu i porodicu da bi pomogla drugima u nevolji.

Zahvaljujući tome što nije odustajala od mene i toga da naučim pisati nogom, ja sam danas član Udruženja slikara na nivou svijeta koji slikaju ustima i nogama

O našoj Aiši bi se moglo pisati u nedogled, ali u svome ličnoj iime i u ime druge djece, mi je predlažemo da se ona proglaši dječiom heroinom i za svako priznanje koje može da se nekom uruči to je ona, naša dr. Aiša

Mjesto, datum: Vitez, 17.11.2017. godine

Druga preporuka

Ime i prezime	<u>Vasilija Veljković</u>
Pozicija	<u>Mr.sci. defektologije</u>
Odnos sa kandidatom/kinjom odnosno školom	<u>Dugogodišnji profesionalno -prijateljski odnos</u>
E-mail:	<u>vasilijaveljkovic@gmail.com</u>
Telefon	<u>061/205-683</u>

Pismo preporuke (do 500 riječi)

Dr Aišu Hadžihalilović poznajem i sa njom sarađujem od 80 tih godina prošlog vijeka. Uvijek sam je doživljavala kao velikog stručnjaka pedijatra, koja je bila jedna od zagovornika i realizatora brige i zaštite djece sa invaliditetom.

Među prvim pedijatrima u Republici Bosni i Hercegovinije počela je sa ranim tretmanom djece s teškoćama u razvoju. Na taj način dr Aiša je počela sa uvođenjem rane rehabilitacije, što je od nemjerljivog značaja u razvoju djeteta. Jedna od njenih ideja koja je podržana od njenih saradnika/ca i kolega/ica bila uključivanje djece sa intelektualnim i tjelesnim invaliditetom redovne vrtića sa tipičnim vršnjacima. U tome je i uspjela krajem 80tih godina prošlog vijeka.

Dr Aiša Hadžihalilović je svoj cijeli radni vijek koji je uveliko respektabilan je protkala humanizmom, tolerancijom, uklanjanjem neprirodnih barijera među ljudima.

Njen profesionalni i humanitarni rad je karakterističan za promociju mira i tolerancije.

Predsjednica je i osnivačica Udruženja LOT OS – zaštita ment alnog zdravlja. Već 20 godina radi na području pomoći, podrške i inkluzije osoba sa invaliditetom. Impresivan je rad dr Aiše Hadžihalilović, posebno sa djecom koja imaju urođene tjelesne teškoće. U svom radnom vijeku je ospособila troje djece koja nisu imala gornje ekstremitete, jedno rođeno, a dvoje djece ostalo zbog ranjavanja. Za nju nikada nije bilo bitno ko su ta djeca i odakle su, bitno je da su djeca kojoj treba pomoći, i učiniti život ljepšim i dostojanstvenijim.

Svoju energiju i entuzijazam prenosi na mlađe i svoje saradnike /ice i educirala ih je da svako dijete i osoba sa invaliditetom ima svoje mjesto u društvu i da mu se mora omogu čiti život dostojan čovjeka. Posljednji primjer, ali svakako ne i posljednji, je dječak rođen bez gornjih ekstremiteta, kojeg je srela na ulici kada je imao četiri godine. Pomislila je dr Aiša ako imam znanje, moram ga koristiti do kraja života i uhvatila se u koštač sa svim teškoćama koje se ispriječe u rješavanju ovakvih problema. Njen rad nije samo značajan u radu s djecom koja imaju teškoće u razvoju, nego je bilo potrebno hrabriti roditelje davati nadu da izdrže u borbi za svoje dijete i njegovu budućnost.

Dječak Ismail je danas sretan dječak, koji je zahvaljujući angažmanu dr Aiše Hadžihalilović i njenih saradnika i svakako Ismailove majke, danas ima lijep život njegovo sazrijevanje i profesionalno osposobljavanje je osigurano, a zato su rehabilitacione aktivnosti zaslužne.

Nagrada za promociju mira i tolerancije ako je dobije dr Aiša doći će u prave ruke, jer to je dr Aiša zaslužila svojim humanim radom, razbijanjem predrasuda, širenjem tolerancije u svom okruženju i dalje, koja je potrebna našoj jedinoj domovini Bosni i Hercegovini.

Čast i zadovoljstvo će mi biti, ako sam iznošenjem svojih iskrenih razmišljanja o izuzetnoj ženi, supruzi, majci, profesionalnik i nada sve čestitom i poštenom čovjeku doprinijela, da ova časna nagrada pripadne ovoj izuzetnoj ženi.

mr.sci. Vasilija Veljković defektolog

Mjesto, datum: Sarajevo, novembar 2017. god .